

HOVHANNES CILINGIRYAN

ÉCRITURE DANS

NAIRI

1995 À 2000

ՀԱՐՑԱԶՐՈՑԾ ԅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԻ ՀԵՏ... (Փար. էջ 3-էն)

Ամեն ազգ իրեն վնաս հասցնող դաւանանքները կը դատէ և կը պատժէ:
Հայ ազգը ընդհակառակը, իր կործանման պատճառ եղող դաւանանքները կը
փառաբանէ:

* * *

Կը հարցնէք, թէ՛ «մեր չափանիշով վերջին հարիւր տարուան մեր պատմութեան մէջ, որո՞նք կը նկատենք այն մեծ հայերը, որոնք հայ ժողովուրդին պատմութեան իրենց նպաստը բերած են»:

Թոյլատրեցէք, որ այս հարցումին պատասխանենք – Սէկ դարէ քիչ մը աւելի՛ հին շրջաններու մէջ ապրած ազգասէր կարգ մը հայերուն անունները նշելով:

1... Այստեղ, նախ և առաջ, խոր երախտագիտութեամբ կ'ուզենք յիշել՝ «ՆԵՐՍԵՍ ԱՇՏԱՐԱԿԵՑԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ» որ 1800-թ.ներէն սկսեալ Հայաստան մտնող Ռուսական բանակները իբր հայ ազգին և Հայաստանին ազատարար դիմաւորած էր:

2... ԻՍՐԱԵԷԼ ՕՐԻՆ՝ որ տեսնելով Արեւմտեան պետութիւններուն նենգութիւնները, Ռուսաստան երթալով Հայաստանը ազատագրելու ծրագիրներ մշակած էր:

3... ՆԱՉԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎԵԱՆԸ՝ որ մեզ համար ամենէն իրատես բանաստեղծ-գրող ու գործիչն է: Արովեանն է՝ իր մէջ մեծ իմաստութիւն պարփակող հետեւեալ խօսքերը ըսողը՝

«ԵՅԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀՈՂԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ ՈՌՈՍ ԶԻՆՈՒՈՐ ՄԸ ՏԵՍԵՆ, ՆԱՉԱՎԷՔ»

4... ՄԿՐՏԻՉ ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ մեր համոզումով՝ ամենէն աւելի քաղաքական հմտութիւն ունեցող անձնաւորութիւնն է: Սկրտիչ Փորթուգալեանն է՝ Արեւմտեան Հայաստանի հողերուն վրայ Վանի մէջ առաջին հայկական քաղաքական կազմակերպութիւնը՝ «Արմենական»ը հիմնողը, երբ ուրիշներ ժընճել կ'երթային կուսակցութիւն հիմնելու համար:

5... ԱՐՓԻԱՐ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ՝ որ հայ գրողներուն մէջ ամենէն իմաստունն է: Ան է ընդդիմացողը՝ Հնչակեան Կուսակցութեան մէկ թւին Ռուսիոյ մէջ հակաժարական պայքար մղելուն: Ան արգելք ըլլալ ուզած է, որ հայ Ազգը, Ռուսերը թշնամացնելով, իր նստած ճիւղը չկտրէր:

Եզրակացնենք՝

Սեզի համար անձի մը «հայկականութեան» չափանիշը՝ զանազան մարզերու մէջ իր կարողութիւնները չեն: Այլ՝ այս անձին հայ Ազգին և Հայաստանին իսկական օգտին համար կատարած ծառայութիւնները:

Այս տեսակէտով՝ մենք ամենէն անցշան, քայքայ իսկական հայրենասէր հայը աւելի օգտակար կը նկատենք բարձր կարողութիւններ ունեցող քայքայ, իսկութեան մէջ, հայ Ազգին վնասակար եղող և մեծ անուն կրող անձնաւորութեան մը:

**ԅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ՎՐԷՑ ՈՌՈՒԲԵՆԱՆ)**

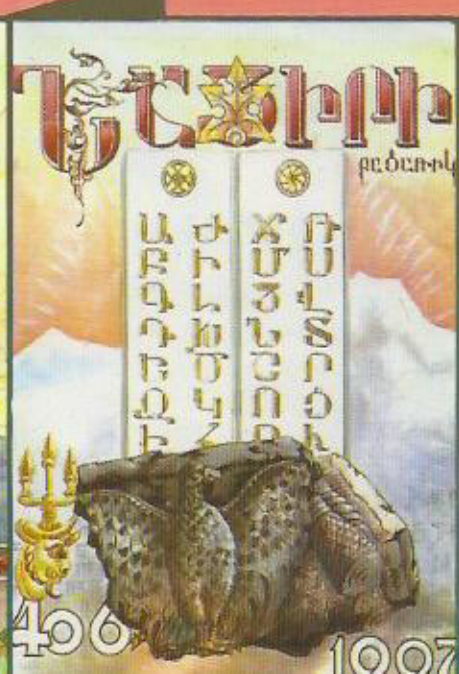
Երեքշաբթի 18 Նոյեմբեր 1999

ՆԱՅԻՐԻ 5 ԿԵԼԱՆԵԱԿ

NAÏRI
CINQ
ANS

2000

ՇԵՐՈՐԴ ՆԱԳԱՐԱՄԵՆ

ՀԱՅՈՑ ՍՊԱՐԱՊԵՏ ԿԱԶԳԷՆ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆԻ ԱՆՄԱՀ ՅԻՇՍԱՍԿԻՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ (ԿՐԷՑ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

ՀԱՋԱՐ ԱՆՉԱՄ ԱՆԷՇԸ ԶԵՋԻ, ԴԱՌԱՃԱՆ ԴԱՀԻՃ ԵՐԲԱԹՐԼԵՐ, ՈՐ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԵՐԸ ՆԱՄՏԵԾԻՔ: ՄԵՆԷ՛ ԱԶԼՈՐ ՄԸ ԶԵՆՔ ԿՐՆԱՐ ՄՈՐԹԵԼ, ԲԱՅՑ ԱՅՍՕՐ, ԱՅՍ ՀՐԷՇ ԵՐԲԱԹՐԼԵՐԸ ՄԵՐ ԶԵՆՔԵՐՈՎԸ ԿՐՆԱՆՔ ՆԵՂԵՆ: 27 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1999-Ի ՈՐԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՊԵՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ ՊՏԱՍԱՄԱՆԱՏՈՒՆԵՐ ԵՐՈՂ՝ «ՌՈՂԵՐ ԵՒ ՄԵՐԺ ՈՒ ԸՆԿԵՐՔ»: ՀԵՌԱՃԷՔ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵՆ:

27 Հոկտեմբեր 1999-ին՝ Հայաստանի Ազգային ժողովին մէջ կատարուած ողբերգութեան օրէն մինչեւ այսօր, գրեթէ երկու ամիսներ անցան:

Եւ դեռ, պաշտօնական տեղեկութիւն մը չէ տրուած՝ հրեշտակին ոճրագործութեան բուն պատասխանատուներուն ովքե՞ր ըլլալուն մասին:

Բայց, պաշտօնական յայտարարութիւն ըլլայ կամ ոչ, ողբերգութեան հետեւեալ օրը արդէն, Երեւանի մէջ, բնածին տրամաբանութեամբ ժողովուրդը կ'ըսէր, թէ պաշտօնական բարոյական պատասխանատուները՝ Ռ. Զոչարեան-Ս. Սարգիսեան և Ընկերքն են:

Ժողովուրդին, իր այս համոզման մէջ, ո՞րչափ իրատունք ունեցած ըլլալը՝ 20 Նոյեմբեր 1999-ին յստակացաւ:

Հ.Հ. Պաշտպանութեան նախարարութիւնը, ողբերգութենէն անմիջապէս յետոյ, իբր այս աղէտին մեծագոյն և պաշտօնական բարոյական պատասխանատուները՝ Ներքին գործոց և Անվտանգութեան նախարարին ու Ընդհ. Դատախազին հրաժարումը պահանջեց: Ան մերժեց այս պահանջը:

Վարդէն Դեմիրճեան

Եւ 15 օրեր տեւողութեամբ, երկար սակարկութիւններէ յետոյ, ան ստիպուեցաւ վաւերացնել նոր կառավարութեան ցանկը:

Այս ձեւով Ն. Գ. և Անվտանգութեան նախարարները դուրս ձգուած եղան:

Նոյն օրն ալ՝ նոր ընդհանուր դատախազ մը նշանակուեցաւ: Զոչարեանի՝ Բանակին այս արդար պահանջներուն ընդդիմանալով, արդէն գոյութիւն ունեցող պատակտումն և բաժանման խրամատը անխի խորացուցած էր:

Բայց ան, իր բուն դէմքը ցոյց տուաւ 16 Նոյեմբեր 1999-ի արարքով:

Այս ողբերգութեան մեծագոյն պաշտօնական պատասխանատուն եղող Սերժը, որ նոր կառավարութենէն դուրս ձգուած էր, Զոչարեան զինք իր նախագահական աշխատակազմին ղեկավար նշանակեց: Այդ չէր բաւեր՝ 20 Նոյեմբեր 1999-ին, ան Սերժին Հայաստանի պետութեան ամենաբարձր ապահովութեան կազմակերպութիւնը եղող՝ «Ապահովութեան Խորհուրդ»-ին քարտուղարութեան պաշտօնն ալ տրւաւ: Նկատի առեք, որ «Ապահովութեան Խորհուրդին» մաս կը կազմեն նաեւ Հ.Հ. Ազգ. ժողովին նախագահը, Հ.Հ. Վարչապետը, Պաշտպանութեան նախարարը, Ն. Գ. նախարարը և Անվտանգութեան նախարարը:

Հանրապետութեան նախագահին առաջին պարտականութիւնը՝ երկրին մէջ միասնականութիւնը ապահովել և պահպանումն և բաժանումին արգելք ըլլալ է:

Մինչդեռ, Պետութեան Գլխաւորին Սերժը իր նախագահական աշխատակազմին ղեկավար նշանակելը և յանդուած՝ Ապահովութեան խորհուրդին քարտուղար կարգելը՝ հանրապետութեան նախագահի մը կողմէ կատարուած ամենէն ծախաւեր ու ջլատիչ և ամենէն «Տօճ ջիշօղական» արարքն է:

Այս անհեռատես և անգութ կեցուածքը՝ հայկական բանակին դէմ և ձեւով մըն ալ ազգային ժողովին այսօրուան մեծամասնութեան դէմ՝ պատերազմ հռչակելու համազօր է:

Եւ հակառակ բանակին պահանջքին, Սերժը այս աստիճան պաշտպանելը և զինք իր իրատեսութեան մարդի բարձրագոյն պաշտօններու նշանակելը կ'ապացուցանեն, թէ Երեւանի ժողովուրդին մեծամասնութիւնը իր բնածին տրամաբանութեամբ, իրականութիւնները շատ ճիշդ տեսած էր:

Ժողովուրդը շատ լաւ հասկցած էր, թէ նախագահն և իր պաշտպանեալը՝ Վազգէն Սարգիսեանին դէմ նախանշի և ստորակալութեան զգացումներէ մղուած, գիտակցաբար, կամ անտեղուկի կերպով, Հայաստանի թշնամիներուն կողմէ ծրագրուած այս ողբերգութեան մէջ, պատասխանատուութեան մեծ բաժին մը ունեցած են:

3 և 4 Դեկտեմբեր 1999-ին, Երեւանի Օփերայի մեծ սրահին մէջ, տեղի ունեցաւ Երկրապահ կամաւորականներու միութեան Դ. համագումարը:

Նահատակ Վազգէն Սարգիսեանին ստեղծած «Երկրապահ Կամաւորականներ»-ուն Արցախի պատերազմի շրջանին կատարած փրկարար դերը, Վարդանանցի հերոսներու պատմութեան մասն, հայ ապագայ սերունդները հպարտութեամբ պիտի յիշատակեն:

Վազգէն Սարգիսեան

«Երկրապահ»-ներուն ստեղծման պատմութիւնը շատ յուզիչ, բայց շատ սրտապնդիչ է:

Ազերիներուն դէպի Ստեփանակերտ յառաջացած դժոխալիմ օրերուն Վազգէն Սարգիսեան, Երեւանի մէջ, երիտասարդներուն կող կ'ուղղէ և Արցախը պաշտպանելու համար զոհուելու, նահատակուելու պատրաստ երկու հարիւր կամաւոր կ'ուղէ:

200-ի տեղ, 1500 կամաւորներ կ'ընդառաջեն Վազգէն Սարգիսեանի հրահրին:

Եւ այս կամաւորները կը կոչուին «մահապարտներ»:

Եւ Վազգէն Սարգիսեանին առաջնորդութեամբ, այս «մահապարտ» հերոսները, Արցախի պատերազմին ճակատագիրը կը փոխեն:

Ստեփանակերտը գրաւելու պատրաստուող թշնամին պարտութեան կը մատնուի, և Արցախը կը փրկուի:

Այս հերոսական պատերազմին, «մահապարտներ»-էն շատ շատեր, հերոսանալով կը նահատակուին, և անոնց մէկ մասը միայն իբր հերոս, կը վերադառնան հայրենիք:

Եւ Վազգէն Սարգիսեան այս հերոսներով կը հիմնէ՝ Երկրապահ Կամաւորականներու միութիւնը:

3 և 4 Դեկտեմբեր 1999-ին, Երեւանի Օփերայի մեծ դահլիճին մէջ տեղի ունեցած համագումարը, Վազգէն Սարգիսեանին հիմնած, Արցախի հերոսներու միութեան համագումարն էր:

Եւ այս համագումարին, նահատակ Վազգէն Սարգիսեան, Երկրապահ Կամաւորականներու միութեան «ՅԱԻԵՐԺ ՆԱԻԱԿԱԸ» ընտրուեցաւ:

Փառք և պատիւ Հայոց Սպարապետ Վազգէն Սարգիսեանի անմահ յիշատակին:

Շատ անգամ, յայտնած ենք, հետեւեալ տեսակէտը, Անկախ պետութեան մը մէջ, իշխանութիւնը՝ երեսուցապէս և ըստ օրինի, կառավարութեան ձեռքն է - կը կարծուի:

Բայց, վերջին շրջաններուն, շատ մը պետութիւններու մէջ, իսկական իշխանաւորը՝ միջազգային դրամատիրութեան կողմէ ղեկավարուող մամուլն ու հեռատեսիլն են:

Այսօր, նոյնն է պարագան Հայաստանի մէջ: Ինչպէս որ, մեր վերջին գրութեան մէջ ալ ըսած էիք, Հայաստանի ազգային հեռատեսիլը այսօր վերածուած է՝ Ամերիկացիներուն թմբկահարող ու Ամերիկամետ թողող Զոչար-

→ չարեանի փառաբանութեան ծառայող կեղծողի մը: Եւ մենք, 18 Նոյեմբեր 1999-ին, Պոլսոյ մէջ կայացած վեհաժողովին մասին Հայաստանի ազգային հեռատեսիլին կատարած լրատուութիւնը տեսնելէ յետոյ, համոզուեցանք, որ Հայաստանի պետական հեռատեսիլը այսօր, Ամերիկացի գործակալներու կողմէ կը հակակշռուի: 18-11-1999-ի Հինգշաբթի օրը, մեծ ուրախութեամբ հեռատեսիլէն դիտեցինք, Պոլսոյ վեհաժողովին մէջ, Ռուսիոյ նախագահ Պորիս Ելցինին կատարած բացատիկ ելոյթը:

Պորիս Ելցին՝ պատասխանելով ամերիկացիներուն կամակատարը եղող Ֆրանսայի Նախագահ Շիրաքին ըսաւ. «Պուք իրատուը չունիք միջամտելու մեր ներքին գործերուն»:

Արեւմուտքը չի կրնար ջնջադատել Ռուսաստանի ինքնապաշտպանական կեցրածքը: Մեր ըրածը ուրիշ բան չէ, եթէ ոչ՝ պայքարիլ անաբեկչութեան դէմ:

Եւ մենք շատ լաւ գիտենք, թէ ո՞ր պետութիւնները կ'օգնեն և կը գինեն այս անաբեկչները»:

Պորիս Ելցին՝ Չէչէնոյ անաբեկչներուն օգնողներուն արեւմտեան պետութիւնները ըլլալը անոնց երեսին գարնելէ յետոյ, գրեթէ անմիջապէս ձգեց արահը և մեկնեցաւ Մոսկուա: Եւ մենք, խելով Ռուսիոյ Նախագահին այս խիզախ խօսքերը, ուրախութեամբ կը յայտարարեցինք:

Վերջապէս՝ Ռուսիան արթնցած էր: Մեր «Հիւսիսայեց»ը, մեր ազատարար պետութիւնը ինքնագիտակցութեան եկած և իր «Մեծն Ռուսիա»-ի կերպարը վերագտած էր:

Եւ իրիկուան ժամերուն սպասեցինք տեսնելու, թէ Հայաստանի հեռատեսիլը ի՞նչ պիտի ըսէր Զրեմլիին Պետին Պոլսոյ մէջ կատարած ելոյթին մասին: Եւ սպաշուեցանք և ցաւով դիտեցինք Հայաստանի հեռատեսիլին այս մասին ըսածները՝

«Պորիս Ելցին այսօր, Խրթանկուի վեհաժողովին մէջ, կոչոտ ելոյթ մը ունեցաւ»:

Բարձրագոյնագոյն Զինքըն-ին կատարած խորհման համարտեցուցիչ յայտարարութեան շնորհիւ, վեհաժողովը կրցաւ շարունակել իր բնականօրէն ընթացքը»:

Հայաստանի հեռատեսիլին այս լրատուութեան ակամատեսն ու ակամեջալուր ըլլալէ ետք, արդեօ՞ք իրատուը չունինք ըսելու, թէ՛ «Հայաստանի հեռատեսիլը այսօր, ամերիկեան գործակալներու կողմէ կը հակակշռուի»:

Բայց, ամենէն վտանգատարը և ամենէն անհաստատի, Հայաստանի Ազգային հեռատեսիլի տնօրէն Տիգրան Նաղդալեանին, հեռատեսիլի յայտագիրներուն ընթացքին, հայկական Բանակին դէմ կատարած յարձակումներն են:

Կրճա՞ք երեսակայել. մեր հայրենիքին միակ յենարանը եղող հայկական բանակը, Հայաստանի հեռատեսիլին ճամբով, կը վարկաբեկուի, իբր թէ Զոչարեանի իշխանութիւնը զօրացնելու նպատակաւ:

Անհատատի կը թուի մեր ըսածները, բայց դիտողները կրճան վկայել:

28 Նոյեմբեր 1999-ին, Կիրակի օր, իրիկուան ժամերուն, Հայաստանի ազգային հեռատեսիլի տնօրէն Տիգրան Նաղդալեանը, իր «Օրակարգ» յայտագրին թիրախը ըրած էր, նախկին ներքին գործերու նախարար Վանօ Սիրադեղեանը:

Մենք, Վ. Սիրադեղեանը սիրողը չենք:

27 Փետրուար 1999-ին, «ՆԱՅԻՐԻ»-ի մէջ, անոր դէմ, շատ խիստ արտայայտութիւններ ունեցած էինք:

Բայց, Ն. Նաղդալեանին նպատակը ուրիշ էր: Վ. Սիրադեղեանը պատրուակելով, տեսական բանակը ջնջադատել էր:

Նոյն յայտագրին մէջ Տ. Նաղդալեան, Վ. Սիրադեղեանին տարի մը առաջ Վազգէն Սարգիսեանին գրած մէկ նամակին մասին երկար բարակ խօսելէ յետոյ, այս նամակին մէջ տեղ

գտած մէկ նախադասութեան վրայ ծանրացաւ: Եւ հեռատեսիլին ամենէն արդիական կարելիութիւններէն օգտուելով, զանազան զօրութեամբ ձայներով, և զանազան մեծութեամբ նկարներով, հետեւեալ նախադասութիւնը կըրկնեց ու կնքաւ՝

«Զանի՞ հոգի մնացինք», «Զանի՞ հոգի մնացինք».

«Զանի՞ հոգի մնացինք»:

Այս նախադասութիւնը ոչ մէկ արտակարգ կարեւորութիւն ունէր իրականութեան մէջ:

Բայց, Տ. Ն., այս նախադասութիւնը տարբեր անգամ կրկնելով, անոր խորհրդաւոր իմաստ մը տալ ուզեց: Եւ այս յայտագիրը դիտելէ յետոյ, անկարելի էր չհասկնալ անոր բուն նպատակը:

Վ. Սիրադեղեանը և Վազգէն Սարգիսեանը ըով-ըովի դժեւոր, իր հետապնդած նպատակն էր՝

1... Միտքերը պղտորել, 2... Վազգէն Սարգիսեանին յիշատակը միտել, 3... Եւ ուշադրութիւնը ուրիշ տեղ կեղծողները: 27 Նոյեմբեր 1999-ի ողբերգութեան տպաւորութիւնը մեծացնել և հուսկ մոռցնել տալ:

Մեր այս ըսածները անելի հիմնարկութեան վերջին օրերուն, Զոչարեանի ըրած սա յայտարարութեամբ՝

«Վանօ Սիրադեղեանի դատաւարութեան յետաձգումները, ժողովուրդին հաւատքը կը խախտեն»:

Բայց ժողովուրդին հաւատքը խախտողը, Վ. Սիրադեղեանին դատաւարութիւնն է, թէ՛ 27 Նոյեմբեր 1999-ին Հայաստանի հիմքերը ցնցող ողբերգութիւնը, որմէ երկու ամիս յետոյ ալ, մինչեւ այսօր, ոճրին բուն պատասխանատուները դեռ պաշտօնակալու չեն յայտարարուած:

Բայց ո՞վ է, իրականութեան մէջ, Հայաստանի ազգային հեռատեսիլին տնօրէն Տիգրան Նաղդալեանը:

Ո՞վ է այս Տիգրանը, որ 27 Նոյեմբեր 1999-ի դահիճներուն մասին և, մանաւանդ, այս դահիճներուն պարագրվիլը եղող Նայիրի Յունանեանի անձնաւորութեան մասին, Հայաստանի ազգային հեռատեսիլէն մանրամասն լրատուութիւն մը չէ կատարած:

Ի՞նչու՞:

Ուրեմն, մեր հաւաքած տեղեկութիւններով, ջանանք բացատրել իր ո՞վ ըլլալը.

1... Տիգրան Նաղդալեանը 27 Նոյեմբեր 1999-ի ողբերգութեան պարագրվիլ՝ դահիճ Նայիրի Յունանեանին ուսանողական տարիներու ընկերն է:

2... Ա՛ն է Յունուար 1999-ին, Նայիրի Յունանեանը և իր եղբայրը՝ Կարէն Յունանեանը, իբր Հայաստանի ազգային հեռատեսիլի պաշտօնակալներ կարգադրուեցան, թրջական կառավարութեան հետ համաձայնելով Թուրքիա ուղարկողը: Յունանեան եղբայրները Թուրքիոյ մէջ, իբր Հայաստանի պետութեան հեռատեսիլի ներկայացուցիչներ, ամենաբարձր մակարդակով հիւրասիրուեցան:

3... Բայց ամենէն խորհրդաւորը և ամենէն ցնցիչը հետեւեալ տուեալն է:

Նայիրի և Կարէն Յունանեաններուն հայրը՝ Հրաչեայ Յունանեան սա վկայութիւնը կատարած է.

«27 Նոյեմբեր 1999-ի շարաշուք օրը, Նայիրի Յունանեանը և եղբայրը՝ Կարէն Յունանեանը, իրենց տան մէջ, Տիգրան Նաղդալեանին գայուն սպասեր են» (4 Նոյեմբ. 1999-«Ազգ»):

Այս անհերքելի տուեալները շատ յստակօրէն կը բացայայտեն իր ո՞վ ըլլալը: Բայց մեզի ամենէն շատ ցաւ պատճառողը, հակառակ այս տուեալներուն, Տ. Նաղդալեանին դեռ, մինչեւ այսօր, Հայաստանի Ազգային հեռատեսիլի տնօրէնի պաշտօնին վրայ մնալը և իր տխուր գործունեութիւնը շարունակելն է:

[Շարունակելի]

**ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՈՐՈՒՔԵՆԵԱՆ)**

ԲԱՐԳԱՒԱՃ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՍՏԵՂԾՈՂ ... (Փար. էջ 2-էն)

Եւ ո՞վ է Ն. Յունանեանին հեռանայնաձ աճնաւորութիւնը՝ ծագօթ կուսակցութեան մը գերագոյն մարմնի անդամ Հ. Սարգսրեանը:

Բայց, Նայիրի Յունանեանին պատած աճնաւորութիւններէն ոչ մէկը չի գար: Այս ողբերգութիւնը պատուիրողներուն համար՝ քաւ էր Վազգէն Սարգիսեանին և Կարէն Տեմիրճեանին մէջտեղէն վերանայը:

Աճոնց սպաննութիւններէն յետոյ, մէջտեղ եկող «քառս»ով, արդէն ամէն քան՝ այս «Պատուիրողներուն» ուզածին պէս պիտի ընթանայ:

* * *

Այստեղ ձեր ուշադրութիւնը պիտի հրաւիրենք, քացատիկ նմանութեան մը վրայ:

Պատմութիւնը՝ կրկնութիւն է –կ'ըսուի: Այո, 27-10-1999-ին, պատմութիւնը կրկնուեցաւ:

15 Յուլիս 1983-ին, Ամերիկացի Սոցթէ Մեյքոնեան՝ Պէյրութի շրջակայքը գործուած դաւադիր յարձակումով մը, Հայկական Գաղտնի Բանակին հիմերը խախտեց: Եւ քանի մը տարիներ վերջ, Աթէնքի մէջ, չարաշուք օր մը, Հայաստանի ազատագրութեան Հայկական Գաղտնի Բանակին հիմնադիրը, անզուգական ղեկավարը՝ Յակոբ Յակոբեանը, կրկին Սոցթէ Մեյքոնեանին մաս կազմած գործակալութեան կողմէ նահատակուեցաւ:

Եւ 27-10-1999-ին, Երեսնի Ազգային Ժողովին մէջ, դաւանան դահիճներ Յունանեան եղբայրներուն կողմէ նահատակուեցան՝ Հայոց Սպարապատ Վազգէն Սարգիսեանը, Ազգային Ժողովի նախագահ՝ Կարէն Տեմիրճեանը և վեց նախարար և երեսփոխաններ:

Եւ մենք, խոր համոզումով կը հաւատանք, որ 1983-ին և 1999-ին կատարուած այս երկու դաւադրութիւնները, թէև հայոց ձեռքերով գործադրուեցան, քայց Թուրք-Հրեայ-Ամերիկեան զաղտնի կազմակերպութիւններու կողմէ ծրագրուած էին:

**ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՌՈՒՐԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 11 Յունուար 2000

«Ո՛Չ, Կ՛ԸՍԵՆՔ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ... (Շար. էջ 2-էն)

Մենք անհերքելի և շօշափելի փաստը ունինք մեր ձեռքը, Մոնթե Մելքոնեանին՝ Կարուժան Կարապետեանին դէմ կատարած հետեւեալ զրպարտութիւններուն... «Կարուժան Կարապետեանը՝ անմեղներ սպաննող մարդասպան մըն է»։ «Ա՛ն՝ անխիղճ անարեւելի մըն է» , «Կարուժան Կարապետեանը՝ կատաղի մէկ թշնամին է, մեր պայքարին դէմ»։ «Ա՛ն՝ Թուրք EVREN-էն և OZAL-էն շատ անեղին ըրաւ, մեր պայքարը բնաջնջելու համար»։

Ամերիկացի Մոնթե Մելքոնեանին խօսքերուն մէջ, բացայայտօրէն կը ցոյցանայ այն ատելութիւնը, որ ունի ան, Հայ Գաղտնի Բանակին դէմ։ Ա՛ն՝ հայուն թշնամիներէն պաշտօն ստացած էր, այս բանակը խորտակելու։

Մոնթե Մելքոնեանին, իրեն տրուած պարտականութիւնը կատարելէ յետոյ, «Ղարաբաղ» երթալով հոն «Ղարաբաղի» պայքարին որպէս թէ աջակցիլը՝ մեծագոյն ապացոյցներէն մէկն է, որ հայուն թշնամիները՝ Գաղտնի Բանակը խորտակելով, ուզեցին հայերուն Արեւմտեան Հայաստանին համար տարած պայքարին վերջ տալ, և ասոր համար ալ ստեղծեցին «Ղարաբաղի հարցը» և բոլոր հայերուն ուշադրութիւնը Ղարաբաղի վրայ կեդրոնացուցին։

Նայիրի Յունացեանն ալ, Մոնթե Մելքոնեանին Գաղտնի Բանակին դէմ ունեցած դահճական ատելութեամբ լեցուած է, Հայաստանի այսօրուան բանակը ստեղծող Սպարապետ Վազգէն Սարգիսեանին դէմ։

Եւ Նայիրի Յունացեանը, Վազգէն Սարգիսեանը չսպաննած, անոր հետեւեալ զրպարտութիւնը կ'ընէ՝

«Բաւական է։ Տասը տարի խմել էք ժողովուրդի արիւնը»։

Այս դահիճը, 1988-էն սկսեալ, Երեւանի մայր հրապարակին վրայ, Սովետական վարչաձեւին դէմ ցոյցեր կազմակերպած ատենը, չէ՛ր գիտեր, թէ իր ուզած «ազատութեան» վարչաձեւը՝ հարուստը շատ հարուստ, աղքատը շատ աղքատի վերածող ու երկիրը Արեւմուտքին ենթարկող ազատ շուկայի վարչաձեւ մըն է։

Եւ բոլոր Արեւմտեան երկիրներուն մէջ, շատ մը պետական անձնատրութիւններու դէմ, սկսելով Զլինթընէ, Եիրաքէ, Զոհլէ, Պերլուքոնիէ՝ և դեռ շատ շատերու դէմ չարաշահման ամբաստանութիւններ կան։ Բայց, ոչ մէկ քաղաքակիրթ երկրի մէջ, այս մեղքին համար սպանութիւն չի կատարուիր։

Այս տեսակ սպանութիւնները Ափրիկեան «Եամ-Եամ»ներու երկիրներուն յատուկ սովորութիւն մըն է։ Եւ դահիճ Նայիրի Յունացեանը, իր կատարած հրէշային ոճրագործութեամբ՝ Հայաստանը «Եամ-Եամ»ներու երկրի մը վերածեց։

Եւ քաղաքակիրթ և բարձր մշակոյթի տէր երկիր մը նկատուած Հայաստանը՝ այսօր, բոլոր վտանգատր հոսանքներուն դէմ յանդիման գտնուող անպաշտպան թիրախ մըն է։

Ա՛յս է դահիճ, դաւաճան Նայիրի Յունացեանին կատարած ամենէն մեծ չարիքը, մեր վերջին յուսը եղող Հայաստանին դէմ։ [Շարունակելի]

**ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԶԻՆԻԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷՑ ՈՊՐՔԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 25 Յունուար 2000

ՄՈՆԹԷ ՄԵԼԶՈՆԵԱՆ = ՆԱԾԻՐԻ ԹՈՒՆԱՆԵԱՆ... (Շար. էջ 2-էն)

քաղաքականութեան կողմնակիցներ են եղեր: Եւ այս պատճառաւ է, որ Ռուսերը, սպաննել տուեր են Կարէն Դեմիրճեանը և Վազգէն Սարգիսեանը: Եւ այս լուրերը կը հրատարակուին միջազգային մամուլին մէջ ալ:

Այս տեսակի անհաստատի լուրերը յօրինելու և զանոնք ամբողջ աշխարհին տարածելու կարողութիւնը, միայն աշխարհակալ Սիոնիստ կազմակերպութեան յատուկ է:

Ամբողջ աշխարհը գիտէ, թէ Կ. Դեմիրճեանը և Վ. Սարգիսեանը իսկական հայրենասէրներ էին, և այդ պատճառաւ ալ, Հայաստանի փրկութիւնը և գոյատեւումը, միայն Ռուսական կողմնորոշման մէջ կը տեսնէին:

Վազգէն Սարգիսեանը, Ղարաբաղի պատերազմին, Ազերիներէն ազատագրուած հողերուն ետ տրուելուն մասին իրեն ուղղուած մէկ հարցումին՝ սա անմոռանալի պատասխանը տուած էր՝ «ՊԱԶՈՒՆ ԻՐԵՆՅ ԿԸ ՉԳԵՆԶ»:

Վերջին շրջաններուն Կարէն Դեմիրճեանը և Վազգէն Սարգիսեանը, Հայաստանին Ռուսիա-Պիէլոռուսիա միութեան մէջ մտնելու «ՀԱՄԱՉԱՍՅՆՈՒԹԻՒՆ»ը ստորագրելու կը պատրաստուէին:

Եւ մենք կը հաւատանք, որ զանոնք սպաննել ուզելունը քուն պատճառը, Հայաստանին՝ Ռուսիոյ հետ միանալուն արգելք ըլլալ էր:

Հայաստանցի հայեր և հայ ղեկավարներ՝

Մենք կը հաւատանք, որ հակառակ այսօրուան Հայաստանի մէջ ապրելու շատ դժուար և անտանելի պայմաններուն, դուք ձեր հոգւոյ մէջ դեռ ունիք անանդական «Հայ»ուն յատուկ հայրենասիրական կրողը: Ուստի, մի՛ տարուկիջ, սուտ և շլացուցիչ լուրեր:

Մի՛ հաւատաք և մի՛ մոռնաք, որ Թուրքը, միշտ նոյն Թուրքն է, և ձեր նախնիներուն և պապերուն իրենց կեանքի՝ գնով փորձած թուրքը՝ դուք ալ կրկին մի՛ փորձէք:

Եթէ Թուրքին ո՞վ ըլլալը լաւ հասկնալ կ'ուզէք, գացէք Լեռնակապի շրջակայքը և այնտեղէն դիտեցէք թրջական սահմաններէն ներս, Իգտիլի բարձունքներուն վրայ թուրքերուն կանգնած 60 մետր բարձրութեամբ յուշարձանը, որ, իբր թէ, խորհրդանիշն է հայերուն կողմէ ջարդուած թուրքերուն:

Ա՛յս է Թուրքը և միշտ ա՛յս պիտի մնայ՝ «ստախօս և ջարդարար»:

Մենք կը հաւատանք, որ Հայաստանի այսօրուան շատ ծանր պայմաններուն մէջ, «Հայ»ուն միակ փրկութիւնը՝ Հայաստանի պետութեան ամենակարճ ժամանակի մէջ Ռուսաստանի և Պիէլոռուսիոյ միութեան միանալն է:

Միայն այս ձեւով է, որ յուսալքուած հայ ժողովուրդը, Հայաստանի պետութեան հանդէպ իր հաւատքը, վստահութիւնն և իր յոյսը կը վերագտնէ, և կրկին, իր հայրենի հողին կը փարի:

Եւ մենք վստահ ենք, որ եթէ Ռուսիոյ հետ միացումը իրականանայ, օտար երկիրներու մէջ ապրող և արտասահմանին այլեւ ինչ ըլլալը հասկցած հայերն ալ, միջոց մը ետք, պիտի վերադառնան Մայր Հայրենիք՝ Հայաստան:

**ԾՈՎԱՆԱԿԱՆ ԶՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՌՈՒՊԷՆԵԱՆ]**

Երեքշաբթի 8 Փետրուար 2000

« ԴՐԱՄ = ԱՍՏՈՒԱԾ » ... (Թար. էջ 2-էն)

Քսանդրինգ տարիներէ ի վեր, Եւրոպա ապրող հայ մը ըլլալով, այս մասին մեր տպարարութիւնները բացատրելու ջանանք:

Արեւմտեան պետութիւններուն այսօրուան ժողովրդավարութիւնը, իսկական « ձեւակերպութեան » վերածուած է: Սիոնիստներուն երկար տարիներէ ի վեր կիրարկած ծրագիրներուն գործադրութեան պատճառաւ:

Արեւմտեան Եւրոպայի մէջ, Բ. Աշխարհամարտին աւարտէն սկսեալ, սիոնիստներուն ընդունիլ տուած հակա-ազգայնական օրէնքներուն պատճառաւ, այլևս այս երկիրներուն մէջ ժողովրդավարութիւնը, իսկական « թատրոն »-ի մը վերածուած է:

Թատրոն մը՝ որուն անունը « Ընտրութիւն » կը կոչուի, և այս ընտրութիւններուն ստիպուած էջ, սիոնիստներուն ներկայացուցած և անոնց տեսակէտները հիւսնաքար պաշտպանող թեկնածուները ընտրել:

Այստեղ նշել կ'ուզենք, այս մասին, հետեւեալ ապացոյցը:

Վերջին տասնամեակներուն Ֆրանսայի մէջ ընտրուած հանրապետութեան նախագահներուն և վարչապետներուն մեծ մասը, հրեայ միլիտատէր "ROTH-SCHILD"ներուն հաստատութիւններուն մէջ պաշտօնավարող անձնակազմներէն են՝ GEORGES POMPIDOU - Հանրապետութեան Նախագահ, V. GISCARD D'ESTAING - Հանրապետութեան Նախագահ, JACQUES CHIRAC - Հանրապետութեան Նախագահ, EDOUARD BALLADUR - Վարչապետ:

* * *

Իրականութեան մէջ ի՞նչ է, սիոնիստներուն դրոյմով, Արեւմտեան պետութիւններուն Աւստրիոյ ծայրայեղ աջակողմեան կուսակցութեան նախագահ JÖRG HAIDER-ից դէմ շրջապագործած համազարկին պատճառը:

1.- JÖRG HAIDER-ին իսկական ազգասէր մը ըլլալը:

2.- Եւ իր կուսակցութեան հարիւրին քսանութը համեմատութեամբ քուէ առած ըլլալն է:

Սիոնիստները Եւրոպայի մէջ, ծայրայեղ աջակողմեան կուսակցութիւններուն դէմ են:

Բայց, այս կուսակցութիւնները, եթէ միայն հարիւրին տասի շուրջ քուէ առնեն, սիոնիստները անոնց շատ վնաս չեն պատճառը:

Որովհետեւ, այս հարիւրին տասը քուէներով, անոնք միւս աջակողմեան կուսակցութիւններուն առած քուէները բաժնած կ'ըլլան:

Եւ նկատելով, որ Եւրոպայի մէջ, աջակողմեան կուսակցութիւններուն ծայրայեղ աջ կուսակցութիւններուն հետ որեւէ գործակցութիւն ունենալը սիոնիստներուն կողմէ արգիլուած է, այս պատճառով աջակողմեանները, շատ անգամ, ընտրութիւնները կը կորսնցնեն:

Եւ այս վիճակէն կ'օգտուին ձախակողմեան կուսակցութիւնները և իշխանութիւնը, հակառակ որ վերջինները փոքրամասնութիւն են, իրենց ձեռքը կ'անցնի:

Այս է վիճակը այսօր Ֆրանսայի մէջ: Սոցիալիստները, քուէներու տեսակէտով ընտրութիւնը չեն շահած, բայց ծայրայեղ աջ կուսակցութիւնը աջակողմեաններուն քուէները բաժնած ըլլալուն պատճառաւ, Սոցիալիստները իրականութեան մէջ անօրէն ձեւով իշխանութեան եկած են:

Եւ այսօր, բոլոր եւրոպական երկիրներուն մէջ իր բացառեալ Սպանիայէն], Սոցիալիստները իշխանութեան գլուխը անցած են՝ ծայրայեղ աջակողմեան կուսակցութիւններուն հետ գործակցելու սիոնական արգելքին պատճառաւ:

Եւ Աւստրիոյ դէմ, մանաւանդ Սոցիալիստ Ֆրանսական կառավարութեան կատարած շատ բուռն յայտարարութիւններուն իսկական պատճառը, Ֆրանսական աջակողմեան կուսակցութիւններուն աստրիական օրինակին հետեւելու վախն է:

Սիոնիստները, բոլոր երկիրներուն մէջ, մանաւանդ Եւրոպայի մէջ « ՍՈՆՈՒԼ-ԻՍՏ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ » կը նախընտրեն:

Որովհետեւ, սոցիալիստներուն իշխանութեան շրջանին է, որ սիոնիստները իրենց ծրագիրները, շատ աւելի ազատօրէն կրնան գործադրել:

Չէ՞ որ սոցիալիստները, իբր գաղափարաբանութիւն՝ կրօնքին և ազգայնականութեան դէմ են:

Այս պատճառաւ սիոնիստները, ամենէն ազատամիտ և ամենէն մարդասէր անձնակազմներուն կը վերածուին, և սոցիալիստներուն հետ կը գործակցին, որ ժողովուրդներուն կրօնական և ազգայնական շեշտուած համոզումները շատ աւելի դիւրութեամբ խորտակեն:

**ԾՈՎԱՆՆԷՍ ՉԻՆԿԻՐԵԱՆ
{ՄԻԵՄ ՈՒՌԱԷՆԵԱՆ}**

| Երեքշաբթի 22 Փետրուար 2000

ՀԱՅՐԵՆԱԴԱԽԵՐՈՒՆ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ... (Փար. էջ 2-էն)

Բայց դուք, Ռուբեն Սեալին ով ըլլալն ալ չէք գիտեր:
Այո դուք, առանց զարգափար մ'ունենալու թէ ո՛վ էր նահատակ հերոս բանաստեղծ Ռուբեն Սեալը. թուրքերէն յետոյ, անգամ մըն ալ զինք խաչեցիք և գողցաք անոր անունը և անով ստեղծեցիք ճոր Սեալ մը, որ Ռուբեն Սեալին քոլորովին հակապատկերն է՝ «տխտղծ» և «անգիտակից»:

Վերջերս, մեզի շատ ցաւ պատճառած գրութիւն մը- Փարիզեան հայկական թերթի մը մէջ լոյս տեսած խմբագրական մըն է, որուն մէջ այսպէս գրուած էր՝ «Սփիւռքի արմատախիլ բազմութիւնները, անլի քան եօթանասուն տարի, անկախութիւն երազեցին իրենց հետաւոր և խորթ- քանի որ ԽՈՐՀՐԴԱԹԻՆ- հայրենիքին համար...»

Մենք ալ պատասխանեցնք... Սփիւռքի մէջ Սովետական Հայաստանը «ԽՈՐԹ» նկատողները՝ փոքրամասնութիւն մըն էին: «Պրոմթէի Ուխտ»ին քայքայողներուն կողմէ վճարուած գործակալները այս փոքրամասնութեան ուղեղները կը լուային, ազգասիրական ու ազատութեան կեղծ լոզունքներով, որ զիրենց հանցն Խորհ. Հայաստանին դէմ: Միջոցով հայրենասէր մեծամասնութեան համար, Սովետական Հայաստանը՝ հարազատ և բարգաւաճ հայրենիքն էր հայերուն:

«Պրոմթէի Ուխտ»ին ջահակիրները, 70 տարուան աշխատանքներէ յետոյ, վերջապէս յաջողեցան, մեզի համար անփոխարինելի հայրենիքը՝ Սովետ. Հայաստանը խորտակել: Ո՛վ միամիտ ազգասէրներ, այսօր ինչո՞ւ կը զարմանաք, որ ազատ անկախ Հայաստանը՝ աղքատ, անտէր և անյուսկոյր էք խոստովանողը՝ երկրի մը վերածուած է:

Եւ ինչո՞ւ կը զարմանաք, որ Հայաստանի ժողովուրդին կէսէն անլից այսօր լքած է իր հայրենիքը:

Եւ միջոց մը ետք, արեւմտեան Հայաստանին նման քոլորովին պարպուելով, հատուն պտուղի մը պէս, թուրքերուն ձեռքը կընայ իյնալ:

Ա՛յս էր ուզածը «Պրոմթէի Ուխտ»ին ղեկավարներուն:

Հայուն թշնամիները յաջողեցան, երկար տարիներէ ի վեր իրենց պատրաստած ծրագիրը, ի վերջոյ գործադրել:

Միթէ իսկական հայրենասէր դաշնակցականները, այս ողբերգութեան ի տես, ինքնագիտակցութեան եկա՞ն, պիտի գա՞ն, և իրականութիւնները տեսնելու կարողութիւնը պիտի ունենա՞ն արդեօք:

Յուսանք և սպասենք:

**ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԾ ՌՈՒՊԸՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 7 Մարտ 2000

ԱՏՐՊԷՅՅԱՆԻ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ... (Շար. էջ 2-էն)

և Կարէն Տեմիրճեանցից ստեղծած «ՄԻԱՍՆՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇԻՆՔԸ»: Հայրենի իշխանութեան մէկ քեւեհից որոշ դիրքորոշումները, մեք կը հաւատանք, որ ազգավճառ են, շատ վտանգաւոր, ուստի և՛ ո՛չ հայարարոյ:

«ԹԻԻՐՔԻՅԷ» ԹԵՐԹԻՆ ՄԷՋ ԱՆՀԵԹԵԹ ՊՆԴՈՒՄ ՄԸ

— **ՔՈՉԱՐԵԱՆ ԹՐԲԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄ ՈՒՆԻ**

Այսօրուան «Թիւրքիէ» թերթին մէջ [նոյնը գրած էր նաեւ «Ազշամ» թերթը] Միւշֆիք Նատիր, արձագանգելով Ատրպէյճանի Ազատական Կուսակցութեան ղեկավարի պնդումին, կ'ընէ անհեթեթ յայտարարութիւն մը. թէ Հայաստանի Նախագահը՝ Ռ. Ջոյարեան թրջական ծագում ունի:

Կուսակցապետ Փրօֆ. Տօքթ. Նիզամի Միւլէյմանով պնդեց, թէ Հայաստանի Նախագահը ունի Ռամիզ անունով եղբայր մը և վտահեցուց, որ ինք երկու եղբայրները «քով քովի բերելու Համար ամէն ջանք պիտի վատնեմ»:

«Մարմարա» - Պոլիս, 24-11-1999

**ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉՒԼՆԿՈՒԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՈՒՌՔԷՆՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 21 Մարտ 2000

ԱՆ ԿՐ ԱՒԴԷ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՅՍՔԱՆ ՉԱՐԻՔԸ ՀԱՅ... (Յար. էջ 2-էն)

ողբերգությունը, 1995-ին Վ. Մանուկեանի Ազգային ժողովը գրաւելու նախափորձէն օրինակ առնելով կատարուած է: Եւ այսօր, նոյն Վազգէն Մանուկեանը, աթոռի մարմաշէն տարուած, 1995-ին ըրածից նման, ժողովուրդը ոտքի հանելու պատգամ կու տայ:

1988-թ-էն սկսեալ Ղարաբաղի և Հայաստանի «ազատութեան» համար սկսուած շարժումը, կրկին ու կրկին պիտի ըսենք, որ թէ՛ ռազմավարական, թէ՛ մարտավարական տեսակէտէ սխալ առնուած քայլ էր: Հայաստանին այսօր, Ղարաբաղի հարցին մէջ մխրճուած ըլլալուն պատճառաւ է, որ Թուրքիան ինքզինքը ձերբագատուած կը զգայ հայկական Եղեռնի մէջ ունեցած պատասխանատուութիւնէն: Սխալ չհասկցուի՞նք: Մենք Ղարաբաղի ազատագրութեան դէմ չենք:

Եւ նոյն Ղարաբաղի հարցին պատճառաւ ալ, թուրքերուն կողմէ գրաւուած Արեւմտեան Հայաստանի հարցը, գրեթէ բոլորովին մոռցուած է:

Եւ այսօր Թուրքիան, Սիոնիստ արեւմտեան պետութիւններուն թիկունքով, Եւրոպական պետութիւն ըլլալ կ'որոճայ:

Եւ իբր Միջերկրականի մէջ մեծագոյն և զօրաւորագոյն պետութիւն, Հայաստանի դէմ, այս օրերուս, նոր սպառնալիքներ սկսած է կատարել:

28 Մարտ 2000-ին, թրքական «Ազգամ» թերթին մէջ, Ճօշքուն Գըրնա հետեւեալ տողերով կը սպառնայ Հայաստանին. «Երեսնամի դեկաւարները պետք է գիտնանք որ Հայկական Սփիւռքին հակաթուրք ամէն մէկ քայլին փոխարէն, Հայաստան Թուրքիոյ կողմէ պիտի պատժուի»:

Ասիկա թուրքերուն կողմէ կատարուած բոլորովին նորածե սպառնալիք մըն է: Եւ այս սպառնալիքը, հրեաներուն Լիբանանի վրայ կատարած յարձակումներուն շունքով կատարուած է:

1992-թ-ներուն, Թուրքիոյ Նախագահ Թուրկուք Եօզալ, Արցախի պատերազմին պատճառաւ, Հայաստանի դէմ հետեւեալ սպառնալիքը կատարած էր՝

«ՀԱՅԵՐՈՒՆ ԴԱՍ ՍԸ ՏԱԼ ԴԷՏՔ Է: ԱՆՈՆՔ, 1915-Ի ԴԱՍԸ ՄՈՌՑԵՐ ԵՆ»:

Բարեբախտաբար, այդ օրերուն, Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարարը,

Թուրկուք Եօզալին սա պատասխանը տուած էր.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՐԱՅ ԿԱՏԱՐՈՒԵԼԻՔ ՈՐԵՒԷ ԹԱՐՉԱԿՈՒՄ, ՀԱՄԱԵՄԱՐ-ՀԱՅԻՆ ԴԱՏԵՐԱԾՄԻ ԴԱՏՃԱՐ Կ'ԸԼԼԱՅ»:

Այսօր թուրքերը՝ Հայաստանի դէմ բոլորովին նոր սպառնական լեզու մը գործածել սկսած են:

Եւ Ամերիկեան զօրավարները Ադրբեյջանի մէջ, խարխիսներ կատուցանելու համար, աշխատանքներ կը կատարեն:

Հիմա, այս բոլոր սարսափազդու պարագաները, մանաւանդ այսօրուան Հայաստանի տնտեսական սնանկացած վիճակը ու նաեւ Հայաստանի քաղաքական վտանգաւոր կացութիւնը նկատի առնելով, իբր սրտցաւ հայ մը, Հայաստանի դեկաւարներուն աղերսանք կը ներկայացնենք ըսելով.

«Արեւմտեան պետութիւններուն սադրանքներուն և անոնց գործակալներուն պատճառաւ քառսի մատնուած Հայաստանը, իր այսօրուան վիճակէն ազատելու համար, առանց ժամանակ կորսնցնելու, միացեք Ռուսաստան-Պիեղոտախ միութեան:

Ռուսաստանի հետ միանալն է՝ հայ ազգին փրկութիւնը: Պատմութեան մէջ և տեսական, միայն Ռուս Ազգը օգնած է հայերուն:

Արեւմտեան պետութիւնները՝ պատմութեան մէջ, երէկ և այսօր, միշտ, հայ ազգին գերեզմանափորները եղած են: Ա՛լ կը բաւէ: Ասկէ յետոյ, կրկին արեւմտեան պետութիւններուն զորք մի ըլլաք»:

**ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷՑ ՌՈՒՔԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 4 Ապրիլ 2000

«ՆԱՅԻՐԻ»

ՀԵՌՈՒ ՄԵՆԷ ԱՄՏԱԳԻՆ ՄՏԱՒՈՐՎԱԿԱՆՆԵՐ... (Ճար. էջ 2-էն)

Պետ՝ Տիկին Միլվա Խրիմեանի, որոնց կատարած ելոյթները կ'ապացուցանէին, թէ Ռուբէն Սեւակի յիշատակը վառ է հայ ժողովուրդին մէջ:

Գրողներու Միութեան Վարչութիւնը ջանք չէր խնայած, որ յուշահանդէսը բացողութեամբ պատկուի:

Հանդիսութեան բացարդիկ կարեւոր երեսոյթը, հոն ներկայութիւնն էր Ռուբէն Սեւակի դստեր՝ ՅԵ-ամեայ Ծամիրամ Սեւակի, որ ժամանած էր Ֆրանսայէն, իր եօր յուշահանդէսին ներկայ գտնուելու համար:

Եւ վերջապէս՝ մեզի համար այս հանդիսութեան ամենէն տպատրիչ մասը, եռետր-մտատրական ժիրայր Նայիրիին կատարած ելոյթն էր, որ Ռուբէն Սեւակին իսկական կերպարը, իսկական առաջնորդի, հերոս նահատակի կերպարը ծանօթացուց հանդիսականներուն բացարդիկ պերճախօսութեամբ:

Տարիներ առաջ՝ 1970-թ.ներուն Աթէնքի մէջ, մեր հօրաքոյր՝ Ռուբէն Սեւակի ճորճը՝ Հայկաճոյշ Չէփկեան-Չիլիկիրեանին յուշերը արձանագրեցինք ձայն-Պրիզի վրայ: Մեր հօրաքոյրը պատմեց մեզի ինչ որ կը յիշէր իր եղբօր՝ Ռուբէն Սեւակէն:

Երկու ժամ տեւող այս ձայներիզները, թէ՛ Ռուբէն Սեւակի կեանքից և թէ՛ հայ պատմութեան համար շատ կարեւոր կը նկատենք:

Մեր հօրաքոյրը, շատ մը եղելութիւններու շարքին, պատմեց նաև Ռուբէն Սեւակին թրջանալու գծով ազատիլ առաջարկող ընկերներուն տուած մերժողական պատասխանին մասին: Աճճագործ մտատրականին կտրուկ հակադարձութիւնը եղած է՝

«Անուցիս պէս պիտի չսեպնամ իմ հոգիս թրջանալով»:

Մեր հօրաքոյրը այս նախադասութեան աղբիւրը՝ քսան տարիներ շարունակ փնտռեցինք, քայք չկրցանք գտնել:

Վերջապէս 1990-թ.ներուն, հրաշքի պէս քան մը պատահեցաւ:

Պատմագէտ Վահագն Տատրեան, Նիւ Եորքէն մեզի ուղարկեց, 1920-ին Պոլսոյ մէջ հրատարակուած «Հայ Բուժակ» պարբերաթերթէն պատճենահանուած Երկու էջ, որոնց մէջ Ռուբէն Սեւակի Չանդըրը-ի աքսորակայրի բախտակից ընկերներէն բժիշկ Վահան Ալթունեանին (Չանդըրը-էն հրաշքով փրկուելէ յետոյ) գրի առած յուշերը հրատարակուած էին:

Եւ մենք, մեծ ուրախութեամբ, բժիշկ Վահան Ալթունեանի յուշագրութեան մէջ կարդացինք, մեր հօրաքոյրը վկայութիւնը Ռուբէն Սեւակի Չանդըրը-ի մէջ քսած հերոսական խօսքերուն. «ԱՆՈՒՆՍ ՊԷՍ ՊԻՏԻ ՉՍԵՒՅՆԵՍ ԻՄ ՀՈԳԻՍ ԹՐԺԱՆԱԼՈՎ»:

Բժիշկին Չանդըրը-ի աքսորակայրին վերաբերեալ այս յուշերը, պատմական քաջարիկ կարեւորութիւն ունին, թէ՛ 24 Ապրիլ 1915-ի Եղեռնի պատմութեան և թէ՛, մանաւանդ, Ռուբէն Սեւակի գերմարդկային կեցուածքը կրկին ապացուցանելու տեսակէտով: Այս վկայութիւնը կրկին կը հաստատէ Ռուբէն Սեւակին միւս բախտակից ընկերներուն վկայութիւնները թէ՛ Ռուբէն Սեւակ, իր անունը, իր սզգութիւնը և իր կրօնը չփոխելու համար, մերժած էր թուրքերուն ներկայացուցած մահէն փրկուելու առաջարկը:

Եւ ճիշդ Վարդանանցի հերոս նահատակներուն մահն, նախընտրած էր նահատակուիլ՝ վասն կրօնի և վասն հայրենիքի:

Բժիշկ Վ. Ալթունեանի այս վկայութիւնը կու գայ կրկին հաստատելու, թէ Հայ Եկեղեցին շատ անարդար գտնուած է Ռուբէն Սեւակին հանդէպ, անոր մի՞նչև այսօր «Սրբութեան» աստիճան տուած չըլլալուն համար:

Մենք, անհուն հոգեկան գոհունակութիւնը ունինք, «Նայիրի»ի մէջ հրատարակելով, ութսուն տարիներ անյայտ մնացած բժիշկ Վահան Ալթունեանին Չանդըրը-ի իր աքսորական կեանքին դաժան և ցնցիչ յուշերը:

Այստեղ կ'ուզենք, մեր խորին շնորհակալութիւնը յայտնել նաև, այս վաւերագրերը մեզի ուղարկած պատմագէտ Վահագն Տատրեանին:

ԾՈՂԱՆԱԼԵՍ ՉՈՒՆԱԿԻՐԵՆԱ
(ԿՐԷԺ ՈՐՈՒԲԷՆԵԱՆ)

Երեքշաբթի 2 Մայիս 2000

ՀԱՅՈՑ ԹՈՒՐՁԵՐԷՆ ՍՈՐՎԱԾ ԱՀԱԻՈՐ ԴԱՍԸ... (Փար. էջ 2-էն)

Սարգիսեանի թաղման արարողութեան:

Եւ ներկաներուն մէջ կար նաեւ Սերժը:

Եւ հեռատեսիլի նկարահանողը, ոսպնեակը կարծես դիտատրեալ մօտեցուց
և կեդրոնացուց երկրի Շնդհ. Ապահովութեան պետին վրայ և երկար ատեն
այդպէս նկարեց:

Եւ մենք տեսանք Սերժը, այդ երկար նկարահանման տեսողութեան, գլուխը
վառ ձուած. զարո վառ...:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԻՆԽԿԻՐԵԱՆ
[ԿՐԷԺ ՈՒՐԲԷՆԵԱՆ]

Երեքշաբթի 18 Մայիս 2000

Ճ Ի Բ Ա Յ Բ Ն Ա Յ Ի Բ Ի Ի Խ Օ Ս Ք Ը ... (Շար. էջ 4-էն)

ՉԻ ԿՐՆԱՐ ԽՈՐՀԻԼ ՔԱՆ ՑՈՒՍԱՀԱՏՅԵՆԵԼՈՎ ՄԵՐ ԿԵՆՍՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ, ՄԵՆՔ ՊԵՏԻ ՓՐՑՆԵՆՔ ՈՒ ՆԵՏՆՔ ԱՅԴ ՈՒՂԵՂԸ»:

Գծախտարար, Մեծ Եղեռնի նախորդին, Արևմտահայ մտաւորականութեան մեծ մասը եղան անտարբեր ու համակերպող: Մինչև իսկ «յոռոտես» ու «ծայրացեղական» կոչեցին Ռուսէն Սեւակին: Բայց կեանքը եկաւ վկայելու, որ մարգարէատիպ այս մտաւորական-գրողը ճիշդ կանխատեսած ու դատած էր: Ցեղասպանը Գրիգոր Զօհրապետէն ու Ակնունքներէն աւելի ուշիւմ և խորամանկ եղած էր: Որպէսզի հայութեան կարեւայ բնաջնջել, ճախ, մտաւորականութիւնը բաժնած էր ժողովուրդէն: Ռուսէնի բնորոշումով՝ «ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՎԵՐԱԾԱԾ ԷՐ ԱՆՄԱՐՄԻՆ ԳԼՈՒԹԻ, ԻՍԿ ՄԵՐ ՑԵՂԸ, ԱԶԳԸ ԴԱՐՁՈՒՑԱԾ ԱՆԳԼՈՒԹ ՄԱՐՄԻՆ»:

Այսպէս գործեց Քուրճը. հայութեան անմարմին գլուխը եզմեց զինք նախ մեկուսացնելով, իսկ, անզուտի մարմինն ալ, այսինքն ժողովուրդը, բնաջնջեց ժորերու մէջ ու անապատներու կիզիչ աւազներուն վրայ:

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿ ԳԻՏԱԿՑԱԲԱՐ ԳՆԱՑ ԴԵՊԻ ՄԱՀ ՈՒ ՈՂՋԱԿԻՋՈՒՄ: Կարելի է ըսել՝ որ հինգերորդ դարու Վարդանանց լուսնէն կրկնեց ու գործադրեց Բանբորդի դարու մէջ: Ան կը հաւատար, որ «Իմացեալ մանր անմահութիւն է»:

«ՄԵՆՔ ԱՆՄԱՀՈՒԹԵԱՆ ՍԵՐՄՆ ՈՒՆԻՆՔ ՄԵՐ ՄԷՋ... գրած է նահատակ բանաստեղծը... աւելցնելով. «ԲՈՒՆԱԳՐԱԻԶՆԵՐԸ ՀԱՅՈՒՆ ՏԱՊԱՆԻՆ ՎՐԱՑ ԳՐԵՐ ԵՆ «ՄԱՂ ՀԱՅՈՒՆ: ԻՍԿ ՀԱՅԵՐԸ, ՆՈՑՆ ԱՅԴ ՏԱՊԱՆԻՆ ՄԻՒՍ ԵՐԵՍԻՆ ՎՐԱՑ ԳՐԵՐ ԵՆ. «ԱՆՄԱՀՈՒԹԻՒՆ»:

Իրականացաւ նաև ա՛յս մարգարէութիւնը, հոգ չէ թէ կիսով: Իրականացաւ Վերածնութիւնը որուն կը հաւատար ինք: Հայ պետականութեան գոյութիւնը խօսուն ապացոյց է իր այս յաւատեութեան - ահա, աւելի ճան ուսումն տարիներէ ի վեր: Կ'ըսենք՝ կիսով իրականացաւ. որովհետև Արևմտահայաստանը, Արարատը կը մնայ գերի, գրաւեալ: Ոճիրը կը մնայ անպատիժ: Արդար հատուցում դեռ չէ եղած հայութեան:

Սա պահուս, Բանաճեռի բարձունքին դէպի երկինք խոյացող յուշարձանը Ռուսէն Սեւակի, իր մշտայուշ անունը կրող դպրոցի բակին կանգնեցունած, իր խոռով պէտքերէն մէկը յառած է Արարատին, սգալով գերութիւնը անոր: Իսկ միւսով ալ կը դիւտէ Հայաստանի Հանրապետութեան ներկայ վիճակը որ իր սիրտը կը կակծացնէ:

Այո, խոռով է հերոսի սիրտը, ի տես մայր հողէն կատարուող արտագաղթին: Ժողովուրդի կենսամակարդակի անկումին: Հայ մշակույթի ու արուեստի նահանջին: Հայ մտաւորականութեան դիմադրական ոգիի ու յոռոչեպանի դերի անարանայուն, և վերջապէս՝ խոռով է, ճանի որ, հոգե-բարոյական այլասերումի նրկայքներ յայտնուած են ժողովուրդի մէջ: Օտար ու ազակաճի բարբեր խուժած են մեր երկիրը և կ'այլանդակեն Հայաստանի կուսակաճ ուժի:

Ռուսէն Սեւակ միշտ և միշտ մերժած է հայ ժողովուրդի ազգային նկարագրի, բարբերու և հոգե-մտաւոր ու բարոյական արժեքներու ամէն այլասերում:

Ահա, թէ ինչու, անոր կիսանդրիին մարմարեայ շրթերը կը վերակենդանացան սա պահուս, լիզու կ'առնեն և կը պատգամեն մերօրեայ հայութեան, հայրենաբնակ ժողովուրդիդ առանձնապէս, գոչելով...

«ԱՅԼԱՍԵՐՈՒՄ՝ ՈՋ ԱՅԼ՝ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ: ՄԵՋԻ ՊԵՏՔ Է ՆՈՐ ԵՒ ԱՄԲՈՂ-ՋԱԿԱՆ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ, ՈՐ, ՆԵՐԿԱՅԻ ԱՆԲԱՂՋԱԼԻ ՎԻՃԱԿԷՆ, ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԵՒՍ ՈՒ ԱՂ ԸՆԴՄԻՇՏ, ՑԱՂԹԱԿԱՆ ԴՈՒՐՄ ԳԱՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՈՒ ԴԻՄԷ ԴԵՊԻ «ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ, ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ՈՒ ԲԱՐԳԱՒԱՃ ՀԱՅՈՒԹԵԱՄԲ» ԻՏԻԱԼԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԻՆ, ՈՐՈՒՆ ԿԸ ՀԱՒԱՍԱՆՔ: ՔԱՆԻ ՈՐ, ՄԵՐ ԴԱՏԸ ԱՐԳԱՐ Է: ԻՍԿ ԱՐԳԱՐ ԴԱՏ ՄԸ, ՈՒՇ ԿԱՄ ԿԱՆՈՒԹ, ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԿԸ ՑԱՂԹԱՆԱԿԷ:

**ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉՈԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷՇ ՈՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)**

Երեւան, 16 Մայիս 2000

ԻՆՉՈ՞ՒԻ ԱՅՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՋԻՆ... (Փար. էջ 2-էն)

բարձրացման նպատակը՝ դրամ հաւաքելու կողքին, մանաւանդ՝ արտագաղթից արգելք ըլլալ է եղեր:

Բայց՝ ուշադրութիւն, Հայաստանի Ամերիկասեր նոր իշխանաւորներ.

Եթէ տուրքը 1200 տոլարի ալ բարձրացնէք, գիտցած եղէք, որ ձեր աւատա-
պետական իշխանութեան ենթարկուած հայ ժողովուրդը, առիթը պիտի գտնէ և,
ամէն գնով, պիտի արտագաղթէ:

Այդ պարագային, Ամերիկասեր իշխանաւորներ, ձեզի բան մը կը մնայ
ընելիք՝ Թուրքերուն նամակ մը կը գրէք և կ'ըսէք, թէ՝

«Թուրքեր՝ հայերը քարոզելու պէտք չունիք այլեւս:

Հայաստանը պարպուած է հայերէն: Եկէք ու գրաւեցէք Հայաստանը»:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
{ԿՐԷԺ ՈՌԻՔԷՆԵԱՆ}

Երեքշաբթի 13 Յունիս 2000

Հոն հասնելու համար պայման է սակայն, որ իրարհասկացողություն ու ժողովուրդի ջուհներու կեդրոնացումը սկսի այժմէն: Հարկ է մերժել ամէն նեղմտութիւն, կողմնակի աշխատանք և ուղղութիւն: Եռտիկութիւնը և մեկուսի ու կանխաւ դաշինք կնքելը ասոր ու անոր հետ, նոր խոշորոտ կը ստեղծեն ցանկալի միասնութեան գոյացումին առջեւ: Այդպէս գործող կը մնայ յանցաւոր և պատասխանատու:

Կարճ՝ մասնակիին ու անձնակազմին պիտոյն հիմնականը, ընդհանրութիւնը չկորսնցնենք: Ժամանակն է, որ պզտիկ փառասիրութիւններէն ու նիւթական ճղճիմ շահադիտութիւններէն վեր, շա՛տ վեր դասերը համայնքին պատին ու վաղուան բարօր կեցութիւնը:

Մեր ներհամայնքային գործօցները կոշտած են, նորագոյն սա ստուգատեսին մէջ, իրենց հասունութիւնն և ազգային ողջախոհութիւնը մէկ անգամ եւս վկայել տալու:

Կը յուսախաբե՞մ մեզ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԺ ՈՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

Երեքշաբթի 27 Յունիս 2000

ԹՈՒՐԹԵՐՈՒՆ ԿԱՍԱԿԱՏԱՐՆԵՐԸ ԵՂՈՂ ՊՈԼՍՈՅ... (Շար. էջ 2-էն)

հուշակերտ փորձեր կ'ընէ, Պոլսոյ մէջ գիտակից անձնաւորութիւններ, ընդվզելով Պատրիարքին այս անջատողական միտումէն, իրեն կը դիմեն և կ'ըսեն՝

«Դուն ա՛վ ես, որ մեզի կոթածնէն անջատելու կ'աշխատիս:

Դուն, եթէ կ'ուզես, կը գտտօխս կ'ըրթաս, բայց մենք երբէք չենք ձգեր մեր Սուրբ էջմօթինը»:

Եւ այսօր, Պոլսոյ հայկական համայնքին մէջ, համոզում մը կայ.

«Մետրոպ Մուֆաֆեանը՝ ուր որ ուզէ, ինքը թող երթայ. ուզեցէ միւս աշխարհ՝ դժոխք կամ դրախտ երթայ. բայց միայն երթա՛յ»:

Յ.Գ. ԲԱՃԱՏՐԱԿԱՆ

ՀԱՐՅՈՒՄ... Ինչո՞ւ միշտ «մենք» կ'ըսենք:

ՊԱՏԱՍԻԱՆ... Հայուն «եսասիրութեան» դէմ հակադիցուրիւն մըն է՝ չըսելու համար տեւական «ես»

Հ... Ինչո՞ւ Անաթոլիա և ոչ Անատոլու:

Պ... Անաթոլիա՝ յունարէն Արեւել ըսել է: Արեւացիները, 3000 տարիներ ի վեր, այդ երկիրը «Անաթոլիա» կը կոչէին՝ Արեւել գտնուելուն պատճառաւ: Անատոլու-ն Անաթոլիա-ին քրոջած ձեւն է: Թրեքէն բառ գործածելը չենք սիրեր:

Հ... Ինչո՞ւ Վրէժ Ռուբէնեան:

Պ... Որովհետեւ Ռուբէն Սեւակին վրէժը չէ առնուած: Ձեռով մը գպն առնելու կը շանանք:

**ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԿԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՌՈՒՐԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 11 Յուլիս 2000

ՇՆՈՐՀԱՎԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ԶԱՅՏՆԵԼ ՊԵՏՔ Է... (Ծար. էջ 2-էն)

Մինչ այդ Ամերիկան, իր կատարած օգնության ծորակը, օրե օր աւելի գոցած էր: Եւ Հայաստանի տնտեսական վիճակը աղէտալի և անտանջելի մակարդակի մը հասաւ:

Եւ այն ատեն Ամերիկացիները, օգնութիւն կատարելու համար, նոր պայման մը դրին. «ԱՋԵՐԻԿԱՆԵՐՈՒՆ ԼԵՏ ՂԱՐԱՔԱՂԻ ՀԱՐՅՈՒ ԿԱՐԳԱԴՐԷ»:

Եւ ամերիկացիներուն կողմէ շատ ծանր սպառնալիքներու ենթարկուող Լեւոն Տէր Պետրոսեանը, 1998-ին յօդուածով մը, տասը տարիներ առաջ իր գլխատրուութեամբ ստեղծուած Ղարաքաղի հարցը լուծելու համար, «ՂԱՐԱՔԱՂԻ ԱՋԵՐԻԿԱՆԵՐՈՒՆ ԵՏ ՏԱԼ ԱՌԱՋԱՐԿԵՑ»:

* * *

Եւ այսօր, 7 տարիներէ ի վեր, Եղեռնի և Արեւմտեան Հայաստանի հարցերէն Լ. Տէր Պետրոսեանի «շնորհիւ» ձերբազատուող Թուրքիան, Կարսէն կը վնտէ Լեւոնեանի քաղաքային ղեկավարները, որոնք, Կարսի քաղաքապետին հրաւերով, հոն եկած էին «Կովկասեան կայունութեան ուլտի պատրաստութեան համաժողովին»:

Այստեղ կ'ուզենք ցել 5 եղելութիւններ, որոնք կ'ապացուցանեն, թէ Լեւոնի ստեղծած Ղարաքաղի հարցը ինչ աստիճան ողբերգական հանգրուանի մը հասցուցած է Հայաստանը.

1... Կարսի համաժողովին մասնակցող Թուրքիոյ Գախկին Գախազար Սիւլէյման Տէմիրէլ, երոյթ մը կ'ունենայ և, ի մէջ այլոց, կ'ըսէ. «Հայաստան, անկախանալէն անմիջապէս ետք, Ղարաքաղի հարցը յարուցանեց և կոտորեց Ատրպէյջանցիները և մեր մէկ միլիոն եղբայրները գաղթական դարձան»:

2... Թուրքիոյ արտաքին Գախարարութիւնը կը պնդէ, թէ «հայերուն Կարսէն վնտուեցուն հարցին մէջ, սխալ բան մը չէ գործուած. Թուրքիոյ մէջ կիրարկուած քաղաքականութիւնը կը տնօրինէ, որ միջազգային բարձրաստիճան ցախաձեռնութիւններու չարտօնով Հայաստանի մասնակցութիւնը: Եթէ պէտք ըլլայ, Արտաքին Լախարարութիւնը դարձեալ նոյն որոշումը կ'աւճէ: Որովհետեւ Ատրպէյջանի հողամասերուն 20 առ հարիւր հայերու բռնագրաւման տակ կը գտնուի:

3... Ատրպէյջանի Ապահովութեան Գախկին խորհրդատու Վէֆա Կիլիզաւտ կ'առաջարկէ՝ «Ատրպէյջան և Թուրքիա իրարու միանան և աւելի զօրանան»:

4... «Ատրպէյջանի Պաշտպանութեան Գախարարը և Ամերիկայի Պաշտպանութեան Գախարարը Հրեայ Վիլիամ Քոհէն, զինակցութեան և գործակցութեան համաձայնագիր մը ստորագրեցին»:

5... «Պիլ Քլինթըն կ'ուզէ 4 միլիառ տոլար արժէքով ռազմական ուղղութիւններ տալ Թուրքիոյ»:

Այս բոլոր սարսափելի լուրերը կարդալէ յետոյ, մենք ալ կ'առաջարկենք՝ Լեւոն Տէր Պետրոսեանի առաջնորդութեամբ Ղարաքաղի Կոմիտէի բոլոր անդամները և մանաւանդ Ջօրի Պալաեանը բարձրագոյն պատժական ատեանին յանձնել՝ Հայուն հայրենիքը վտանգի ենթարկած ըլլալու յանցանքով:

Վ Ր Ի Պ Ա Կ

Մեր յարգարժան աշխատակից Յ. Զիլինկիեանի «ՆԱՅԻՒ»-ի թիւ 128-ի մէջ լոյս տեսած «Թուրքերուն կամակատարները...» խորագրեալ յօդուածին թերթիս Բ. էջին հրատարակուած (Ծար.՝ 10-րդ էջ) վերջին պարբերութիւնը կը խնդրուի կարդալ այսպէս.

«Երբ մերօրայ Մութաֆեան, Միտիստեան և Թուրքերուն հաճոյակատարութեամբ, 1999-էն սկսեալ էքմիաձեւէն հեռանալու և անկախութիւն հռչակելու փորձեր կ'ընէ, Պոլսոյ մէջ գիտակից անձնաւորութիւններ, ընդհանրով Պատրիարքին այս անջատողական միտումէն, իրեն կը դիմեն և կ'ըսեն... «Դուն ս"վ ես, որ մեզի էքմիաձեւէն անջատելու կ'աշխատիս: Դուն, եթէ կ'ուզես, կը զատուիս կ'երթաս, բայց մենք երբեք չենք ձգեր մեր Մուսր էքմիաձեւը...»:

Համակարգիչին մէկ քմայքով ակամայ գործուած այս վրիպումին համար, յօդուածագրին և ընթերցողներուն ներողամտութեան կ'ապաւինիմք:

Ե.

**ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՉՈԼՈՒԿՈՐԵԱՆ
(ԿՐԵՑ ՌՈՒՐԵԼԵԱՆ)
Երեքշաբթի 25 Յուլիս 2000**

ԽՈՐՀԻՆ ՄԷՋ ՄԵՆՔ ԱԼ «ԱՅԴՊԷՍ ԵՆՔ»..... (Թար. էջ 2-էն)

այսօր:

Այսօր կը մտածենք, թէ ո՞վ էր արդեօք Հ.Գ.Բ.ի թիկունք կանգնողը: Թերեւս, ապագային, այս մասին անելի ճշգրիտ տեղեկութիւններ պիտի յայտնուին:

Բայց մենք, անձնապէս ու սրտանց կը հաւատանք, որ հայկական գաղտնի բանակը հովանաւորողը, քաջալերողը և անոր թիկունք կանգնողը՝ Ս. Հայաստանը վերականգնող, մեծ դեկավար, 27 Հոկտեմբեր 1999-ին նահատակուած Կարէն Տեմիրճեանն էր, որուն պէս դեկավար մը, հայ ազգը, շատ երկար ժամանակներէ ի վեր, չէր ունեցած:

Պատմութիւնը, անոր հայութեան համար կատարած բացառիկ աշխատանքները, անպայման երախտագիտութեամբ պիտի արձանագրէ:

Կարէն Տեմիրճեանը շատ լաւ հասկցած էր, Ազգին ծոցին գործող որոշ ուժերուն վնասաբեր գործունէութիւնը ընդհանուր հայութեան համար:

Եւ այս վրդովմով էր, որ 1980-թ.ներուն, ծանօթ կազմակերպութեան դեմ անարգական արտայայտութիւններ կատարեց:

Մեր անձնական համոզումն է, որ Կարէն Տեմիրճեանը 27 Հոկտեմբեր 1999-ին, ունեցած «ուրիշ շատ մը «յանցանքներուն» կողքին» նաեւ իր կատարած այդ արտայայտութեան պատճառաւ, Հ.Յ.Դ.ի նախկին անդամ Նայիրի Յունանեանի կողմէ նահատակուեցաւ:

**ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԵԾ ՈՌԻՔԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 8 Օգոստոս 2000

ՎԵՐՋԱՊԵՄ «ՀԱՅԱՎԱՅԵԼ ՉԱՅՆ» ՄԸ ԲԱՐՉՐԱՅԱԻ... (Ծար. էջ 2-էն)

Այս օրերու ժընեպի հայ ժողովուրդին, ժընեպի Միացեալ Ազգերու մօտ Հայաստանի ներկայացուցչութեան կողմէ, հրաւեր ուղղուած է:

Քոչարեանը Նիւ Եորքի մէջ կայանալիք Մ.Ա.Կ.ի «2000»ի ժողովին մասնակցել յետոյ, վերադարձի ճամբու վրայ, 9-Սեպտեմբեր 2000-ին, ժընեպի պիտի հանդիպի և հայ համայնքին հետ պիտի տեսակցի եղեր:

ժընեպի փարթամ պանդոկներէն մէկուն մէջ տրուելիք ճաշի ընթացքին, ան զրոյց պիտի ունենայ եղեր «Հայաստանի օրէնսդրութեան, կաշառակերութեան և արտագաղթի հարցերու» մասին: Եւ այս առթիւ պիտի արտայայտուի, նաեւ Հայաստանի տնտեսական վիճակին մասին: Եւ Սփիւռքէն կատարուելիք ակազայ ներդրումներուն մասին պիտի խօսի:

Երբ այցելութեան լուրը ժընեպի և շրջակայքի հայ ժողովուրդին մէջ տարածեցաւ, զանազան անձեր անոր մասին տարբեր արտայայտութիւններ ունեցան:

Այստեղ յատկանշական կը նկատենք այս արտայայտութիւններէն մէկը՝ քահանային նշել, որ պարզապէս գիտցուի, թէ Սփիւռքի մէջ ընդհանրապէս ինչ կը մտածեն Քոչարեանի մասին: Սենք, հարազատօրէն կը մէջբերենք ըստածները, որոնց տերերը ծանօթ են:

1... «Այս մարդասպանը ի՞նչ «երեսով» պիտի գայ մեր մէջ»:

2... «Իմ գաղափարակիցներս պիտի հասաքեմ և վրան "ASSASSIN" գրուած ազդագիրներով անոր դէմ ցոյց պիտի ընեմ»:

3... «Եթէ երիտասարդ ըլլայի և զաւակներ չունենայի, անոր գլխուն երկու գնդակ կը խփելի»:

Սփիւռքի ժողովուրդին մէկ մեծ տոկոսին Քոչարեանի դէմ ընդվզումի այս շատ ցաւալի ու մտահոգիչ արտայայտութիւնները, մեր կարծիքով, «զուգահեռ»ի մէջ են Հայաստանի ժողովուրդին գրեթէ ամբողջութեան մտածումներուն հետ:

Չմոռնանք, որ Աւետարանի մէջ տեղ գտած շատ ծանօթ ասացուածք է՝

«Սուր բարձրացնողը՝ Սուրով պիտի իյնայ»:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ
{ՎՐԵԺ ՌՈՒՔԷՆԵԱՆ}

Երեքշաբթի 22 Օգոստոս 2000

«ՀԱՅԱՎԱՅԵԼ ՉԱՅՆ» ՄԸ ԲԱՐՉՐԱՑԱԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

(Շարունակում է 6-էջ)

Այս օրերու ժընելի հայ ժողովուրդին, ժընելի Միացեալ Ազգերու մօտ Հայաստանի ցերկայացուցչութեան կողմէ, հրաւեր ուղղուած է:

Քոչարեանը Նիւ Եորքի մէջ կայանալից Մ.Ա.Կ.ի «2000»ի ժողովին մասնակցել յետոյ, վերադարձի ճամբու վրայ, 9-Սեպտեմբեր 2000-ին, ժընել պիտի հանդիպի և հայ համայնքին հետ պիտի տեսակցի եղեր:

ժընելի փաթեամ պանդոկներէն մէկուն մ'իտելիք ճաշի ընթացքին, ան զրոյց պիտի ունենայ եղեր «Հայաստանի փութեան, կաշառակերութեան և արտագաղթի հարցերու» մասին: Նա փի պիտի արտայայտուի, ճանձ Հայաստանի տնտեսական վիճակին մասին: Եւ Սփիւռքէն կատարուելիք անպագայ ներդրումներուն մասին պիտի խօսի:

Երբ այցելութեան յորը ժընելի և շրջակայքի հայ ժողովուրդին մէջ տարածւեցաւ, զանազան անձեր անոր հասին տարբեր արտայայտութիւններ ունեցան: Այստեղ յատկանշական կը նկատենք այս արտայայտութիւններէն մէկը՝ ընդհանրապէս զիտցուի, թէ Սփիւռքի մէջ ընդհանրապէս ինչ կը մտածեն Քոչարեանի մասին: Մենք, հարազատօրէն կը մէջբերենք ըստածները, որոնց տէրերը ծանօթ են:

1. «Այս մարդը ի՞նչ «երեսով» պիտի գայ մեր մէջ»:
2. «Իմ գաղափարակիցներս պիտի հաւաքեն և վրան "ASSASSIN" գրուած ազդագիրներով անոր դէմ ցոյց պիտի ընեն»:
3. «Եթէ երիտասարդ ըլլայի և զաւակներ չունենայի, անոր գլխուն երկու զնդակ կը խփէի»:

Սփիւռքի ժողովուրդին մէկ մեծ տոկոսին Քոչարեանի դէմ ընդվզումի այս շատ ցաւալի ու մտահոգիչ արտայայտութիւնները, մեր կարծիքով, «զուգահեռ»ի մէջ են Հայաստանի ժողովուրդին գրեթէ ամբողջութեան մտածումներուն հետ:

Չմոռնանք, որ Աւետարանի մէջ տեղ գտած շատ ծանօթ ասացումք է՝
«Սուր բարձրացնողը՝ Սուրով պիտի իյնայ»:

«ՆԱՅԻՐԻ»

Գեղոր-Լիթանան

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
{ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ}

ՆՈՐ ԿԵՆՆԷ, ԻՐ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 39, ՄԵՊՏ. 14, 2000

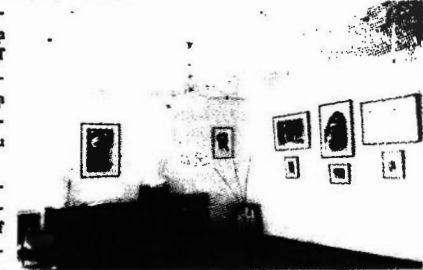
Խ Օ Ս Ք Ե Ր Ա Խ Տ Ի Ք Ի

Կան իրադարձություններ և անուններ, որոնք ժամանակների հոլովոյթի մէջ օր առ օր աւելի են կարեւորում: Փոխում են ընդունուած արժէքները, գունագրկում, խումբներում դէմքերը, իսկ պատմութեան ծալքերից յառնող սրբացած անունները ոգեկոչում են պայքարի և մահամահ: Այսպէս եղաւ, երբ Երեւանի հեռուաւոր համայնքներից մէկի՝ 151 միջն. դպրոցի տնօրէն Գեորգիոսեան Զուլիա Ղազարեանը: Եւ թեւ օրերը մնալ էին ու խաւար, բայց Անկախ Հայաստան ունենալու ճառագուն յոյսը, ոգեշունջ և խանդավառ տնօրինուհին գտաւ այն անունը, որը այսուհետեւ պիտի զարկ տար մեր բոլոր գործերին, մեր ոգեղէն բարձունքների նուաճման:

Գտնուեց անունը՝ Ռուբէն Սեւակ... Այն հետո՝ 1915-ի ճահատակներից բերեւաւ ամենայնուհեմ... Բժիշկ, բանաստեղծ, ֆալսեթակա՞ն մտածող... Ռուբէն Սեւակի արեւելահայ ընթերցողին էիջ ծանօթ բնարեղծութիւնը, առաւել նրա մարդասիրութեամբ և պայքարի անկումն ոգով շնչող գաղափարաբանութիւնը խիստ համահունչ էին օրերի հեւեին:

Տնօրինուհի Զ. Ղազարեանի ջանքերը պակտուեցին յաջողութեամբ: Դպրոցն անւանակրուեց Ռ. Սեւակի անուամբ և դարձաւ իրաւամբ մշակութային-կրթական հզօր կենտրոն համայնքի և Երեւան քաղաքի համար:

Առաւել արդիւնաւտ դարձաւ դպրոցի աշխատանքը, երբ Ֆրանսիայի Նիս քաղաքում բնակուող Ռուբէն Սեւակի եղբորորդի, հայ արժանաւոր մտաւորական Յովհաննէս Զիլինկիրեանն իմացաւ այս դպրոցի գոյութեան մասին:

Ռուբէն Սեւակի անուն տուն բանգարանէն անկիւն մը՝ ուր կը տեսնուին Նահատակ-Բանաստեղծ - Գործիչի կիսանդրիները և ընտանեկան նկարներ ու իր մասին հրատարակութիւններ:

Խորապէս ներգաշն գտնելով Հայաստանի անկախութեան և զօրաւոր հայրենիք ունենալու երազանքով, իր հաւատին և սր. եկեղեցուն փարձ ճահատակ Ռուբէն Սեւակի գաղափարական և գեղագիտական հայեացքները՝ Յովհաննէս Զիլինկիրեանը մեր ժողովրդի ամենադժուարին օրերից առաջօր սատար է Ռ. Սեւակի անունը դպրոցին և յանձնէ դպրոցի՝ բոլոր այն մշակութային դրսեւորումներին, որոնք ներկայացնում են հայ ժողովրդի պատմութեան ամենադրսեւորական էջը՝ Մեծ Եղեռնը և նրա լուսաւրասկ ճահատակներին:

Դպրոցում մէկը միւսին յաջողող ցերեկոյները, մրցոյթներն ու խորհրդակցութիւնները, հանդէսներն ու զիտական նստաշրջանները դարձել են աւանդական: Նիւթական և քարոյական աշակցութիւնը, որ ցոյց է տալիս դպրոցի հովանաւոր Յովհաննէս Զիլինկիրեանը, բանաստեղծ Ռ. Սեւակի դասեր, գրող-հրապարակախօս Շամիրամ Սեւակի պարբերաբար Հայաստան այցելիլը, մեծ ոգեւորութիւն է առաջացնում դպրոցի աշակերտութեան, մանկավարժների և համայնքի կեանքում: Դպրոցում ստեղծուած է Ռ. Սեւակի յիշատակի-տուն-բանգարանը, որը Յովհաննէս Զիլինկիրեանի ջանքերով Նիս քաղաքում ստեղծուած Յիշատակի Տան նմանութեամբ այն շէրտ, հոգեղէն տունն է Ռուբէն Սեւակ-Ծաննի Արեւ ամուսնական զոյգի, ուր հիւրընկալուող ամէն հայ սարսուռի զգացողութեամբ զգում է մեծ բանաստեղծի կենդանի ներկայութիւնը: Դպրոցն ապրում, շնչում է Ռուբէն Սեւակի բնորոշութեան և գաղափարական լիցնով, իսկ նրա ողբերգական ճահատակութիւնը հայրենասիրութեան լուսազոյն դաս է մեր աշակերտների համար:

Դժուարին օրեր է ապրում մեր հայ ժողովուրդը: Փոխուել են բարքերը, փոխուել արժէքները: Մակայն այսօր էլ Ռ. Սեւակի անունը դպրոցի պատերի ներսում ետում է լիարիւն, առոյգ երիտասարդ կեանքը:

Բանաստեղծի տուն-բանգարանը իր հիւրընկալ յարկի տակ հանգրուանում է մայրաքաղաքի հանրակրթական դպրոցների սաներին ու մանկավարժներին, ովքեր այստեղ մէկ անգամ դիմելուց յետոյ իրենց համար յայտնագործում են Ռ. Սեւակ բանաստեղծի աշխարհը: Այսպէս եղաւ Փետրուարի 15-ին, երբ դպրոցը շնջ հանդիսաւորութեամբ նշեց բանաստեղծի ծննդեան 115-ամեակը: Այդպէս եղաւ, երբ Ապրիլի 21-ին «Գրողների Միութեան դահլիճում» Ռ. Սեւակի 115-ամեակը, դարձեալ դպրոց-վարժարանի նախածնունդեամբ նշուեց, որպէս հայ գրականութեան անդաստանք սիրելի գաւակի, որպէս անանց արժէք հայ մտքի և ոգու պայքարներում:

Այս անգամ Ռ. Սեւակը մեծարուեց իր գրչակից եղբայրների կողմից՝ որպէս լիիրաւ անդամը հայ գրական պառնասի: Իսկ հետո Ֆրանսիայից նախանձախնդրի մի աջ, մի հայրենասեր սիրտ, սեւեռուն ուշադրութեամբ հետեւում էր այս ամէնին:

Յովհաննէս Զիլինկիրեան... Հայ արժանաւոր մտաւորական, մարդ, գրող-հրապարակախօս... Իրաւամբ կրողն այն ազնիւ արեան, որ իր ամէն բջի մէջ կրում է ցեղի սիրտն ու յիշողութիւնը...

Այսօր նորոգուում է Ռ. Սեւակի Տունը Երեւանում: Դա նրա անունը կրող ք. 151 դպրոց-վարժարանն է: Նոր մանրատախտակ, նորոգուած սանհանգոյցներ, հրաշալի պարիսպ, վաղը՝ կանաչ գօտի և սպարտ-հրապարակ:

Եւ կարեւորագոյնը՝ մշտապէս զգօն, հայրենիքի և նրա ապագայի նկատմամբ ուշադիր, դպրոցատըր հովանաւոր Յովհաննէս Զիլինկիրեան և դպրոցի տնօրինուհի Զ. Ղազարեան համագործակցութիւնն է, որ ամրապնդում է, տարիների փորձութիւնը ունում, որ խարսխուած է արձուենի հայեացքը դէպ Արարատները յառած մեծ բանաստեղծ Ռ. Սեւակի հաւատամքի վրայ:

Այս գուրգուրանքի և սիրոյ մթնոլորտում օր օրի կուտակուում և բազմապատկուում են դպրոցի յաջողութիւնները, որ ուրախութեամբ են արձագանգուում հովանաւոր Յովհաննէս Զիլինկիրեանի սրտում: Զէ՞ որ դպրոցի բակում, երիտասարդ Ռ. Սեւակն է, որ կարօտ է հայրական սիրոյ և գթառատ ձեռնի:

Քող օրերը երջանիկ արարում բերեն Տէր և Տիկին Յովհաննէս Զիլինկիրեանների և նրա գերդաստանին և երկարի այն երկրային ուղին, որով մեզանցից իւրաքանչիւրը մօտենում է նրանց՝ անմահներին, որոնք, Ռ. Սեւակի ձայնով պատգամում են:

«Ալէ մարդկութեան ցեխն ու կեղտն անվերջ, Ալէ ու գիտցիր, որ միշտ կ'ազտտոնի...»

Ռ. ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ ԳՐՈՑ-ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ ՄԱՆԿԱՎԱՐՃԱԿԱՆ ԿՈՆԵԿՏԻ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆ (ԿՐԵՄ ՈՐՈՐԵՆՆԵԱՆ)

ՀԱՅ ԱԶԳԻ ԴԺԲԱՄՏՈՒԹԵԱՆ ԱԿՈՒՆՔՆԵՐԸ.....(Շար. էջ 2-էն)

ժողովուրդներուն «արին»ով:

Եւ այս արեւմտեան պետութիւններուն ուրիշ ժողովուրդներուն արինով սնանիլը դարերու ընթացքին, ձեռով մը իրենց նկարագրին մաս կազմած է:

Եւ հարուստ ուսական հողերը, տեւական Արեւմտեան պետութիւններուն ախորժակը սրած են:

Այս պատճառաւ Արեւմտեան պետութիւնները՝ ուսերուն յափտեցական թշնամիներն են՝ ըլլա՛յ այդ Ռուսը Սովետական «կարմիր» և կամ ուրիշ գոյնի:

Եւ անոնք, դարերէ ի վեր միշտ ըրածնունց ման, ամէն ջանք պիտի թափեն, որ Ռուսաստանը խորտակեն:

Անպայման ձեր ալ ուշադրութիւնը գրաւած է՝ ամերիկացիներուն, Սովետ Միութիւնը քանդելու համար, Բ. Համաշ. պատերազմէն վերջ, Ռուսիոյ (Շար. էջ 12):

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉԻԼԻԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)

Եփեջարթի 5 Սեպտեմբեր 2000

**Թ Ո Ւ Ր Զ Ի Ո Յ Ա Ր Տ Ա Զ Ի Ն
ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐ ՀՐԵԱՅ
... (Շար. էջ 2-էն)**

Աիրոց, 2000-Նիու Ճըրսի Ա.Մ.Ն.»
Հեղինակը՝ այս գիրքին մէջ, հայկական ցեղասպանութիւնը և հրէական «ցեղասպանութիւնը» ուսումնասիրած է:

Եւ մանաւանդ՝ Yair Auron հայկական ցեղասպանութեան հանդէպ հրեաներուն և սիոնիստներուն բռնած դիրքը ընճարկած է: Եւ անոնց կեցուածքը անուանած է՝ «ՎԱՏ ԱՆՏԱՐԲԵՐՈՒԹԻՒՆ»:

Կը կարծենք, թէ հրեայի մը կողմէ իր ցեղակիցներուն, հայկական ցեղասպանութեան հանդէպ որդեգրած կեցուածքը «Վատ անտարբերութիւն» որակելը, շատ բացառիկ պարագայ է:

Եւ մենք կը հաւատանք, որ հայկական ցեղասպանութեան մէջ Սիոնիստներուն կատարած դերը, միջոց մը ետք, անպայման լոյս աշխարհ պիտի ելլէ:

**ՅՈՎՀԱՆՆԵԱ ԶՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՈՌԻՔԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 3 Հոկտեմբեր 2000

ԵՐԿՈՒ ԿՐՕՆԱԿԱՆ=ԵՐԿՈՒ ԴԱՒԱՃԱՆ... (Շաբ. էջ 2-էն)

Պատրիարքարանին համար թուրք կառավարութենէն զիջումներ ապահովելու հեռանկարով, Ամերիկեան Գոնկրէս-ին տեղեկագիր կ'ուղարկէ՝ արգելք ըլլալու համար հայկական Յեղասպանութեան Ամերիկայի կողմէ պաշտօնապէս ճանաչման:

Երբ մեր յօդուածներուն մէջ, Պոլսոյ Պատրիարքարանին համար յաճախ «Հայ ազգին գերեզմանափորը եղած է» կը կրկնենք, հիմա այլեւս կրնա՞նք ըսել, թէ «Մենք շատ իրաւունք ունինք այսպէս արտայայտուելու»:

Յ. Գ. Ո՞վ է Գաբրիէլ Նորատունկեանը:

1899-ին Օրմանեան Պատրիարքին Լահէ ուղարկած հեռագիրին հեղինակը եղող Գաբրիէլ Նորատունկեանը, թուրքերուն իսկական ծառան եղած է:

Իր հեղինակած այս թրջաշունչ հեռագիրով, թուրքերուն հանդէպ ունեցած հաւատարմութիւնը փաստող Նորատունկեան, այս պատճառաւ 1912-ին, մինչեւ Օսմանեան կայսրութեան Արտաքին գործերու նախարարութեան սրաշունչին կը բարձրանայ: Բայց յետոյ, 1913-ին Նորատունկեան, Թալաթ Փաշայի կողմէ Օսմանեան պետութեան պալլանեան պատերազմը կորսնցնելուն պատասխանատուն նկատուելով՝ ԱՊՏԱԿՈՒԱԾ է:

Յ. Զ.

**ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
(ԿՐԷԺ ՌՈՒԲԷՆԵԱՆ)**

Երեքշաբթի 17 Հոկտեմբեր 2000

ՄԱՐՍԱՓԵԼԻ ՌՃԻՐԷՆ ՃԻՇԴ ՏԱՐԻ ՄԸ ՅԵՏՈՑ.....(Ծար.էջ 2-էն)

Ռատիոյէն, սապէս արտայայտուեցաւ՝

«Հայոց՝ միայն զենքով կայ փրկութիւն կ'ըսեն:

Ո՛չ, սխալ է:

Հայոց՝ միայն խելքով կայ փրկութիւն:

Ղարաբաղի մէջ, մենք միայն մեր խելքով կրնանք յաջողիլ»:

1989-ին ըսուած այս խօսքերը՝ այն տարիներուն մեզ շատ տպատրած էին:

Բայց, յետոյ իմացանք, որ այս խելացի մարդը ամուսնացած էր, բայց հոմա-
նուհի մըն ալ ունէր, որ Ազերի մըն էր:

Եւ այս Ազերի հոմանուհիին պատճառով, ան ստիպուած կ'ըլլար «տրամա-
բանութեամբ» մտածելու:

Բայց հայերը, տրամաբանութեամբ չմտածեցին:

Եւ Սովետական ղեկավարներուն պոռչարկած լուծումը՝ Ղարաբաղը Ատրը-
պայճանէն անջատելով, իբր ինքնավար շրջան Ռուսիոյ Դաշնութեան կապելու
առաջարկը մերժեցին, և պնդեցին Ղարաբաղը Հայաստանին միացնելու վրայ:

Յետոյ ալ, հրաժարեցան «միացում»-ի գաղափարէն, երբ շատ ուշ էր արդէն:

Այո, յաջողեցան... իրենց անմտութեան պատճառաւ, Սիոնիստ Արեւմտեան
պետութիւններուն լարած ղարաբաղեան ծուղակը իյնալու:

Եւ անջատուեցան Սովետական Միութենէն և... Ռուսաստանէն: Եւ Հայաս-
տանը՝ Ազատ և Անկախ Պետութիւն եղաւ:

Ճիշդ «1918-ի Հայաստանի» նման:

Եւ այս ազատ և անկախ Հայաստանը, 1991-էն ի վեր, Ռուբէն Սեւակին ըսա-
ծին նման՝

«Ռուսական հուրի զէն ին ծածանի, ամխարաուզիլի, բոյց և կոտորտ ցամաքի մը կտանելու ամիս-
բազ...»:

1991-էն ի վեր, Յեղափոխութիւն ընելով իշխանութեան գլուխ եկող Ղարա-
բաղի Կոմիտէի Տօնքիշուտ անդամները՝ շատ կարճ միջոց մը ետք տեսան, թէ
ի՛նչ դժուարութիւններու, ազդեցութիւններու և վտանգներու կ'ենթարկուի
ազատ ու անկախ, բայց միայնակ և անկուտի պետութիւն մը:

Եւ Հայաստանի նոր իշխանաւորները, անուղեղ յեղափոխութեան մը օրէնքին
ենթարկուելով, իրար «ուտել» սկսան:

Սովետական Հայաստանը խորտակող Լեւոն Տէր Պետրոսեանին, 1991-էն
մինչեւ 1998, իր իշխանութեան տարիներուն հայ ազգին դէմ, նոյնիսկ իր Ղարա-
բաղի Կոմիտէի ընկերներուն դէմ կատարած չարիքները, անթիւ և անհամար
են:

Բայց Լ. Տ. Պ. ինչ Ղարաբաղը Ազերիներուն ետ տալ ուզելուն պատճառաւ
հրաժարելու ստիպումի տակ գտնուելէն առաջ, անոր հայ ազգին դէմ կատարած
ամենէն ազգավնաս արարքը՝ 1997-ին Ղարաբաղի նախագահը եղող Ռոպէրտ
Քոչարեանը Հայաստանի Վարչապետ նշանակելն է:

Մենք անձնապէս կը հաստատանք, որ Լ. Տ. Պ. Սիոնիստ Արեւմտեան պետու-
թիւններուն թելադրանքով կատարած է այս նշանակումը, որ Հայաստանը քառ-
սայից վիճակի մատնուի:

Ի՛նչ գործ ունէր ղարաբաղի Քոչարեանը, իբր վարչապետ, Հայաստանի
մէջ:

Անոր պէս, Ղարաբաղի աստապետութեան գաղափարականով-սնած-անձ
մը, պիտի կործանէր Հայաստանի 70 տարուան պետական կառոյցը, և անոր
տեղ իր աստապետութեան սկզբունքները պիտի կիրարկէր Հայաստանի մէջ:

Վազգէն Սարգիսեանը որ, միամտաբար 1998-ին, Քոչարեանին Հայաստանի
Նախագահ դառնալուն թիկունք կանգնած էր, շատ քիչ միջոց մը ետք հասկցաւ,
որ իր կատարածը սխալ էր:

Եւ դարձաւ Հայաստանը վերականգնող Կարէն Յեմիրճեանին և անոր հետ
«միասնութեան Դաշինք» կնքեց՝ փրկելու համար Հայաստանը:

Բայց արեւմտեան պետութիւնները 27-10-1999-ին յաջողեցան խորտակել
Կարէն Յեմիրճեանին և Վազգէն Սարգիսեանին ու նաեւ, հայ ազգին միասնու-
թեան ճամբով վերածնունդի յոյսը...:

27-10-1999-ի ողբերգութենէն ետք, այսօր, ճիշդ տարի մը անցած է:

Եւ դահիճ ու դաւաճան Ն. Յունանեանը, դեռ արդարութեան չէ յանձնուած:
Եւ յանձնուելիք ալ չունի: Եթէ նոյնիսկ դատարանի ալ յանձնուի, դատավարու-
թիւնը պիտի ըլլայ «Թատրոն դատավարութիւն» մը, որ դահիճ Յունանեանը իր
ձարտուղքները կարենայ ըսել: Եւ այս ձեւով ան պաշտօնապէս պիտի հերո-
սացուի:

Որովհետեւ 27-10-1999-ի ողբերգութիւնը պատուիրողներուն և Սիոնիստ
արեւմտեան պետութիւններուն համար, Ն. Յունանեանը, Հայ Գաղտնի Բանակը
խորտակող Մոնթէ Մելքոնեանին նման, հերոս մըն է:

Իսկ այս անարդարութեան բարոյական առաջնակարգ պատասխանատուն,
հոռ Նախագահ՝ Քոչարեանը:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՉՈՒՆԿԻՐԵԱՆ
(ՄԷԺ ՌՈՒՔԵՆԵԱՆ)

| Երեքշաբթի 31 Հոկտեմբեր 2008

ՁԱՅՆ ԲԱՐԲԱՌՈՅ ԅԱՆԱՊԱՏԻ... (Ծար. էջ 2-էԹ)

* * *

Ուրեմն, ժողովուրդի մը համար, իր ունեցած մշակոյթի մակարդակին բարձրութիւնը, զարգացումը բաւարար չէ, որ ազգ ըլլալով կարենայ գոյատեւել: Ինչպէս որ էր Սովետական Հայաստանի պարագան:

Այո՛. Սովետական Հայաստանի ժողովուրդը, մշակութային տեսակետով, շատ զարգացած էր:

Բայց ան՝ հայկականութիւն ըստած « ջիդ » չունէր:
Հայկական « Ոգի »-ն պակաս էր իր մօտ:

Հայ ժողովուրդը չունէր իր հոգիին մէջ այն ջիդը, որ 1915-ի Եղեռնի օրերուն, կը մղէր հայ պարմանուհիները որ ձեռք ձեռքի բռնած, նետուին անդունդներէն վար. Տիգրիսի և Եփրատի ջուրերուն մէջ, չլանձնուելու համար թուրք բարբարոսներուն:

24 Ապրիլ 1915-ին, հայ ժողովուրդին մէջ հերոսներ գտնուեցան, որ մերժեցին թրջանալու ճամբով ազատելու կարելիութիւնը:

1915-ի Եղեռնը, հայկական ողբերգութեան պատմութիւնն է:

Բայց նոյն ատեն՝ հայկական « Ոգի »-ին ցուցաբերած դիւցազներգութեան պատմութիւնը:

Մինչդեռ այսօր Հայաստանի ժողովուրդը, նոյնիսկ ամենէն զարգացած հայերը և նաեւ ամենէն ծանօթ հայ մտաւորականներ՝ թուրքիա կ'երթան պտոյտի կամ զուարճանալու համար, և նաեւ դրամ շահելու համար [բոլոր միջոցներով], առանց յիշելու որ այդ թուրքերը, իրենց հարազատներուն դահիճները եղած են:

Մենք կը հաւատանք, որ Հայաստանի ժողովուրդին մեծ մասին մէջ, հայկական այս « Ոգի »-ին պակասն է, որ պատճառ եղաւ այս այլասերումին:

Եւ այս « այլասերում »-ը հայ ժողովուրդը առաջնորդեց « ազատ անկախ պետութիւն » ըստած թակարդը:

* * *

Բոլորին ծանօթ է, թէ 1980-թ.ներուն, « Հայաստանի Ազատագրութեան Հայ Գաղտնի Բանակը » ի՞նչ ոգետրութիւն և զարթօնք ստեղծած էր Սփիւռքի հայ ժողովուրդին բոլոր խաւերուն և նոյնիսկ՝ Սովետ. Հայաստանի մէջ:

Հայ ժողովուրդի զարթօնքին ստեղծած վտանգին գիտակից Արեւմտեան պետութիւնները, իրենց գործակալներուն ձեռքով խորտակեցին Գաղտնի Բանակը: Այսօր մենք կը հաւատանք, որ Հայ Գաղտնի Բանակին ստեղծած ոգետրութեան և զարթօնքին դարձեալ պէտք ունի հայ ժողովուրդը:

Բայց ո՛չ ահաբեկչութեամբ: Որովհետեւ այսօր ահաբեկչութիւնը, շատ մեծ հակազդեցութիւն ստեղծող միջոց մըն է:

Ուրեմն ինչպէ՞ս կարելի է, հայ ժողովուրդին մէջ, կրկին ոգետրութիւն և զարթօնք ստեղծել:

Կը կարծենք, որ մենք, նախ և առաջ, մեր հայկականութիւնը այլասերող մեր ներքին թշնամիներուն վերադառնալու ենք:

Այն այլասերողներուն՝ որոնց ժողովրդային դատարանի մը առջեւ դատուիլը և դատապարտուիլը անհրաժեշտ է, որ անոնց իրենց ազգավնաս գործունեութիւնը դադարեցնեն:

Եւ միայն այն ատեն է, որ հայ ժողովուրդին մէջ կը վերստեղծուի՝ Ազգասիրութեան, Հայրենասիրութեան և Վարդանանցի զոհաբերութեան « Ոգի »-ն:

« Երեսնամեակ 197 - 14-11-2000 »

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶՈՒՆԿՅԱՆ
(ԿՐԵՐ ՌՈՒՔԵՆՆԱՆ)

Երեքշաբթի 14 Նոյեմբեր 2000

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԸՆՏՐԵԱԼ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ ԹԷ՞... (Ծառ. էջ 2-էճ)

Եւ կը բողոքէ Ֆլորիտայի ընտրութեան արդիւնքներուն դէմ նկատելով, որ երկուքին միջեւ ջուէներու տարբերութիւնը շատ քիչ է:

Եւ Ֆլորիտայի մէջ ջուէները կրկին (եւ այս անգամ ձեռքով) համրուիլ կը սկսին: Կրճա՞ք երեւակայել: Ամբողջ Ամերիկայի մէջ ջուէները մեքենաները համրած են: Ուրեմն, Ամերիկեան ընտրութեանց արդիւնքները, բոլորն ալ կասկածելի են:

Եւ այս Ամերիկայի ընտրութեանց խեղկատակութիւնը, երեք շաբաթներէ ի վեր, առանց արդիւնքի կը շարունակուի ու կը շարունակուի:

Ամէն պարագային՝ եղածը շատ բնական է: Մի մոռնաք, որ Ալ Կորը, իրեն իբր փոխ-նախագահ, ծայրայեղ մոլեռանդ հրեայ մը ընտրած է:

Եւ Հրեայ թեկնածուն մի՞նչեւ որ ընտրուի, Ալ Կոր պիտի շարունակէ իր բողոքները:

Բայց ամենէն սարսափելի անհրաւութիւնը՝ Պաղեստինի մէջ հրեայ Սիոնականներուն պաղեստինցիներուն դէմ կատարած սպանդն է:

Ամիսներէ ի վեր պաղեստինցի երիտասարդները միայն քարերով կը պայքարին հրեայ զինուորներուն դէմ: Հարկընտրով պաղեստինցի-արաբներ նահատակ կ'իյնան հրեական փամփուշտներով: Եւ Սիոնականութեան լուծին ենթարկուած ամբողջ աշխարհը, այս կատարուած ողբերգութեան դէմ, ծայր չի բարձրացներ: ...Ահա, ա՛յս է (իբր թէ): Աստուծոյ՝ ընտրեալ՝ ժողովուրդին՝ սննդեմած, մարդկային իրաւունքներու վրայ յենող «Նոր Աշխարհ»ը:

Մենք, խոր հաւատքով, կրկին ու կրկին պիտի ըսենք՝ Հրեաները Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդը չեն, այլ՝ Աստուծոյ անհիծեալ ժողովուրդն են:

Ինչպէ՞ս կարելի է, իբր Զրիստոնեայ, Աստուծոյ Սիածին Որդին եղող «Զրիստոս»ին հաւատալ, և յետոյ, Աստուծոյ Սիածին Որդին սպաննող Սիոնական հրեաներուն մասին Աստուածաշունչին մէջ գրուածին հաւատք ընծայելով ըսել, թէ՛ «Հրեաները Աստուծոյ ընտրեալ ժողովուրդն են»:

Երկուքէն մէկը սուտ է անպայման: Բայց մենք, իբր հայ կը հաւատանք, որ Աստուծոյ Սիածին Որդին Զրիստոսն է:

ՄԵՐ ՄՏՄ Ի ՈՐՈՒՆՆԵՐ, ՆԱԳՈՒՆ ԻՆՆԵՐՐ... (Ծառ. էջ 10-էճ)

**ԻՆՆԿԻՐԵՆՆ
ԲԷՆԵԱՆ**

Երեքշաբթի 28 Նոյեմբեր 2000